

Voorjaarsrapportage

2017

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING	5
Voorwoord	5
Financieel overzicht	6
Leeswijzer	7
2. KADERSTELLINGEN	9
1. Algemene uitkering gemeentefonds	9
2. Gemeenschappelijke regelingen	10
3. Lokale heffingen	10
4. Personeelslasten	10
5. Inflatie	10
6. Rente	11
3. PROGRAMMA'S	12
Sociaal domein ontschot	15
Programma 1 Burger en Bestuur en Openbare orde & veiligheid	17
Programma 2 Beheer openbare ruimte en milieu	19
Programma 3 Onderwijs, sport en jeugdzorg	23
Programma 4 Lokale economie, vrijetijdseconomie en werk en inkomen	25
Programma 5 Zorg, welzijn en Cultuur	29
Programma 6 Ruimtelijke ontwikkeling	31
Programma 7 Belastingen en Financiën	35
Bijlage 1 Totaal overzicht	41
Bijlage 2 Overzicht investeringen	43
Bijlage 3 Bedrijfsvoering	45
VASTSTELLINGSBLAD	46

1. Inleiding

Voorwoord

In 2014 presenteerden wij het Collegeprogramma met als motto Samen waarmaken. In dat programma beschreven wij onze ambities voor de periode 2014-2018 en benadrukten wij dat wij onze plannen vooral samen met inwoners, organisaties en medewerkers wilden gaan opstellen en uitvoeren. Kortom, het met elkaar maximaal inspelen op de veranderende rol van de overheid, waarin de overheid meer verantwoordelijkheid deelt en overdraagt. Om Samen waarmaken een stevige impuls te geven, hebben wij samen met uw raad het verandertraject ZoBuitenZoBinnen opgezet.

Wij zijn tevreden dat wij met elkaar in deze bestuursperiode erin zijn geslaagd, om een stevig fundament neer te leggen om meer en beter samen waar te maken, en de betrokkenheid van inwoners en organisaties daarbij te vergroten. Niet alleen via de officiële pilots van ZoBuitenZoBinnen, zoals KOR (BrinQ), cultuurnota en woonvisie, is het samen waarmaken geïntensiveerd, maar veel breder zijn stappen gezet, zoals bij de herontwikkeling van de centrumgebieden in de dorpen. Ook het stimuleren en faciliteren van maatschappelijk initiatieven heeft daarin bijgedragen. Onze trots gaat daarbij vooral uit naar de inwoners en organisaties die de handschoen om samen te willen waarmaken actief hebben opgepakt, onze partners dus. Juist in het besef dat het loslaten van het idee van vast omlijnde plannen niet alleen lastig kan zijn voor het gemeentebestuur en de ambtelijke organisatie, maar minstens evenzeer voor onze partners.

Wij willen graag de (nieuwe) raad oproepen het samen waarmaken in een volgende bestuursperiode verder te laten groeien en bloeien. Ferenc van Damme (expert in inwonersparticipatie) heeft uw raad onlangs –op zijn geheel eigen en zeer enthousiaste wijze- uitgedaagd vergaand te experimenteren met nieuwe vormen van inwonersparticipatie, en daarbij de lat hoog op de participatieladder te leggen. Het college is enthousiast over dit idee en wil graag met de raad deze uitdaging oppakken. Wij horen graag uw ideeën hierover.

Raad en college hebben de afgelopen jaren ingezet op het creëren van een stabiele (gemeentelijke) financiële situatie. Dit is gelukt. De komende jaren en de start van een nieuwe bestuursperiode met een gezonde financiële huishouding zien wij dan ook met vertrouwen tegemoet. Er is naar onze mening geen enkele aanleiding, laat staan noodzaak, om op korte termijn met voorstellen tot lastenverzwaring te komen.

Wij willen deze aanzet maken door trends en ontwikkelingen die de komende jaren ons van buitenaf kunnen beïnvloeden in kaart te brengen, en aan te bieden aan de raad aan het eind van deze bestuursperiode inclusief de aangekondigde bondige evaluatie van de Sociale Structuurvisie. De nieuwe raad kan op basis van dit document een nieuwe visie uitwerken. Een meer uitgewerkt procesvoorstel om te komen tot deze visie willen wij u binnenkort aanbieden. Wij horen graag uw gedachten hierover. Het college heeft ook het voornemen om een aanzet te maken voor een nieuwe langere termijnvisie, waarbij in deze aanzet vooral vragen centraal staan: hoe willen wij dat de gemeente eruit ziet over een aantal jaren? Welke ontwikkelingen kunnen we daarin beïnvloeden? En hoe zien we de rol van de gemeente en de ontwikkeling daarvan?

Ook het komend jaar wil het college verder werken langs de drie rode draden van het Collegeprogramma:

- het verbreden van ZoBuitenZoBinnen;
- transformatie van het Sociaal Domein;
- het versterken van de lokale economie.

1. *Het verbreden van ZoBuitenZoBinnen.*

Wij willen ons blijven inzetten op het verbreden van ZoBuitenZoBinnen (ZbZb). In deze Voorjaarsrapportage wordt daarom onder andere aangekondigd dat wij ook het nieuwe beleidsplan Lokale economie willen opstellen op een ZoBuitenZoBinnen-wijze. Bij de Najaarsrapportage 2016 hebben wij al aangekondigd ook het nieuwe Verkeers- en vervoersplan en de omgevingsvisie volgens de waarden en werkwijze van ZbZb te willen opstellen. Ook vragen wij budgetten aan om de officiële pilots KOR (BrinQ) en Cultuurnota verder te kunnen ontwikkelen.

2. Transformatie van het Sociaal domein

Het Sociaal domein is één van de onderwerpen dat centraal heeft gestaan (en uiteraard ook móest staan) tijdens deze bestuursperiode. Er is hard gewerkt om de eerste stevige stappen te zetten in de gewenste transitie. Wij constateren dat het de gemeente, maar ook alle andere partners, in grote mate is gelukt om deze nieuwe taken voor de gemeente goed vorm te geven en naar tevredenheid uit te voeren. Dit heeft ook de ombudsvrouw onlangs aangegeven. De gemeente Westerveld zet zich –meer dan het Rijk aan budgetten beschikbaar stelt- in om inwoners goede zorg en ondersteuning te bieden. Het college wil daarbij inwoners in hun kracht zetten, maar tegelijk ook kracht geven wanneer het noodzakelijk is. Dit doen we door onder andere te blijven zorgen voor een goed vangnet en de preventieve inzet richting jongeren van bijvoorbeeld de beweegcoaches te willen voortzetten. Daarnaast ziet het college kans om de ondersteuning van inwoners die hulp of zorg nodig hebben verder te verbeteren, door ruimte en vertrouwen te geven aan zorgprofessionals, waarbij een oplossingsgerichte werkwijze centraal staat.

3. Het versterken van de lokale Economie

De ambitie van 1 miljoen overnachtingen per jaar is en blijft voor het college een zeer belangrijk streven. Samen met ondernemers en de toeristische sector blijven wij intensief samenwerken om Westerveld te promoten en de aantrekkingskracht van onze gemeente te vergroten. De basis voor een goede samenwerking hebben we deze collegeperiode gelegd, en willen wij graag verder uitbreiden en versterken. We zien kansen door elk dorp haar eigen unieke verhaal te laten uitstralen: Diever als Shakespearevillage, Dwingeloo bijvoorbeeld als dorp van een unieke technische ontwikkelingen door de aanwezigheid van ASTRON, Havelte met de aanwezigheid van unieke militaire historie en in Frederiksoord en Wilhelminaoord de Koloniën van Weldadigheid. We willen daarbij Westerveld nog meer en beter gaan promoten als excellent woongebied. Ook is onze inzet om in economische samenwerking en toeristische promotie meer aan te sluiten bij de regio Zwolle: wat kan Westerveld betekenen voor Zwolle. En hoe kunnen we de stedeling verleiden om te komen recreëren in Westerveld en te genieten van onze rijke plattelandshistorie. We zien de noodzaak van snelle internetverbindingen, om een aantrekkelijke gemeente te blijven voor ondernemers en bedrijven. Een degelijk initiatief om een glasvezelnetwerk aan te leggen, willen we dan ook passend faciliteren. Ook blijven we actief lobbyen om te zorgen dat overal in Westerveld goede mobiele telefoonverbindingen aanwezig zijn.

In de jaarrekening 2016 hebben wij voorgesteld om € 1.500.000 te reserveren voor de versterking van de fysieke aantrekkelijkheid van de gemeente. Dit bedrag kan bijdragen aan kwaliteitsverbetering van de infrastructuur, bevordering van de cultuurhistorie en versterking van de lokale economie. Daarmee komt dit geld toe aan de inwoners en bezoekers van de gemeente Westerveld. In 2017 betekent dit dat we in gesprek blijven met de Dorpsgemeenschap Havelte om de plannen voor de kwaliteitsimpuls concreet te krijgen. Voor het Hart van Frederiksoord heeft u in de Voorjaarsrapportage 2016 besloten dat we gaan onderzoeken hoe we het centrumgebied van de 'Kern van Frederiksoord' kunnen ontwikkelen tot een prettige verblijfsruimte. Met de input van de gesprekken en het onderzoek gaan we vervolgens aan de slag. Voor de concrete uitwerking en fasering van beide plannen komen we voor het einde van 2017 bij u terug, dan is ook bekend welke bedragen nodig zijn en welk deel daarvan vanuit deze bestemmingsreserve daarvoor gebruikt kunnen worden en hoe we het overige deel financieren. De ondersteuning van de vrijwillige monumenten zal ook nader worden uitgewerkt en wordt in een voorstel aan uw raad verwerkt. Voor alle drie de voorstellen geldt dat de raad uiteindelijk nog een besluit neemt.

Realistisch begroten

Over het boekjaar 2016 hadden we net als in 2015 en 2014 een ruim overschot. Ieder jaar hebben we deze overschotten geanalyseerd en zijn de budgetten bijgesteld. Om te blijven voorkomen dat we in de komende jaren te maken krijgen met onder-uitputting worden er in deze Voorjaarsrapportage een aantal voorstellen gedaan. Deze voorstellen hebben te maken met de bijstellingen n.a.v. 2016, de hoogte van de inflatiecorrectie en het realistisch ramen van kapitaallasten.

Financieel overzicht

In het onderstaande overzicht is het saldo per programma, de mutaties in de reserves en de kaderstellingen verwerkt. Het resultaat is:

	Meerjarenraming 2018-2021				
	2017	2018	2019	2020	2021
1. Burger en Bestuur en openbare orde & veiligheid	-3.174.000	-3.115.000	-3.162.000	-3.134.000	-3.092.000
2. Beheer openbare ruimte en milieu	-4.394.000	-4.041.000	-3.931.000	-4.009.000	-3.398.000
3. Onderwijs, sport en jeugdzorg	-6.705.000	-7.173.000	-6.750.000	-6.982.000	-6.959.000
4. Lokale economie, vrijetijdseconomie en werk en inkomen	-6.437.000	-6.134.000	-6.015.000	-5.991.000	-5.955.000
5. Zorg, welzijn en Cultuur	-6.684.000	-7.266.000	-6.368.000	-6.618.000	-6.668.000
6. Ruimtelijke ontwikkeling	-1.306.000	-1.141.000	-1.085.000	-1.085.000	-1.085.000
7. Belastingen en Financiën	26.258.000	27.088.000	26.915.000	26.862.000	26.996.000
Saldo voor bestemming	-2.442.000	-1.782.000	-396.000	-957.000	-161.000
Reserveringen - lasten	-620.000	-99.000	-131.000	-161.000	-367.000
Reserveringen - baten	3.375.000	2.181.000	864.000	1.114.000	778.000
Saldo na bestemming	313.000	300.000	337.000	-4.000	250.000
Kaderstellingen	-	-330.000	-217.000	-121.000	-117.000
Saldo Voorjaarsrapportage	313.000	-30.000	120.000	-125.000	133.000

Bedragen in €

Voor de jaren 2017, 2019 en 2021 zijn er positieve resultaten begroot. Met name het positieve resultaat in 2021 is belangrijk omdat dit aangeeft dat we op termijn onze gezonde financiële positie kunnen bestendigen. Voor de jaren 2018 en 2020 zijn er vooralsnog (relatief kleine) negatieve resultaten begroot. Conform de eerdere afspraken kunnen deze negatieve resultaten gedekt worden vanuit de reserve rekeningssaldo. De reserve rekeningssaldo bedroeg per 31-12-2016 € 1.046.000, na aftrek van de begrootte negatieve resultaten zou er een saldo van € 892.000 overblijven. Dit saldo valt binnen de door de raad vastgestelde bandbreedte van € 500.000 tot € 1.500.000.

Op het moment dat de Voorjaarsrapportage is geschreven was er nog geen duidelijkheid over de uitkomsten van de meicirculaire. Zoals ook in het hoofdstuk kaderstellingen zal worden toegelicht zullen we de begroting 2018 baseren op de meicirculaire. De gevolgen van de meicirculaire op het begrootte resultaat zal in een apart raadsvoorstel worden toegelicht.

Leeswijzer

Sinds 2016 werken we met één Voorjaarsrapportage in plaats van een losse bestuursrapportage en perspectiefnota. In deze Voorjaarsrapportage heeft de samenvoeging van de twee oude documenten verder vorm gekregen. De ontwikkelingen van de eerste vier maanden van 2017 die gevolgen hebben voor het lopende jaar en de volgende jaren, zijn hierin verwerkt. Met de Voorjaarsrapportage 2017 stelt de raad bovendien de kaders vast voor de begroting van 2018 en voor het toekomstige beleid van gemeente Westerveld. Door het vaststellen van de kaders krijgt het college de richting voor de uitvoering daarvan. In de Najaarsrapportage 2017 wordt een beleidsmatige rapportage over de ontwikkelingen van de afgelopen periode gegeven.

De indeling van de Voorjaarsrapportage is als volgt:

In hoofdstuk 2 gaan we in op de kaderstellingen voor de begroting 2018 en de daarop volgende jaren. De kaderstellingen bepalen de richting voor het uit te voeren beleid en de beslissingen die dienen te worden genomen. De kaderstellingen voor de Algemene uitkering gemeentefonds, gemeenschappelijke regelingen, lokale heffingen, personeelslasten, inflatie en de rente worden uiteen gezet.

Hoofdstuk 3 geeft het kader per programma weer. Per programma wordt het inhoudelijk kader beschreven, een totaaloverzicht van de baten en lasten en tot slot een overzicht van de financiële mutaties onderverdeeld in de volgende categorieën:

1. Raadsbesluiten
2. Collegebesluiten
3. Autonome ontwikkelingen
4. Bijstellingen n.a.v. 2016
5. Nieuwe beleidsvoorstellen
6. Investerings
7. Totaaloverzicht

1. Raadsbesluiten

De raadsbesluiten omvatten de beslissingen die de raad heeft genomen in de periode tussen de Najaarsrapportage 2016 en de Voorjaarsrapportage 2017 (tot 2 mei 2017). Deze bedragen zijn niet toegelicht en daarom cursief gedrukt.

2. Collegebesluiten

Onder de collegebesluiten vallen de beslissingen die in de periode tussen de Najaarsrapportage 2016 en de Voorjaarsrapportage 2017 zijn genomen (tot 2 mei 2017).

3. Autonome ontwikkelingen

De autonome ontwikkelingen zijn ontwikkelingen die onontkoombaar zijn én die betrekking hebben op de taken van de gemeente of het uit te voeren beleid. Dit betekent dat de gemeente dient te anticiperen op de autonome ontwikkelingen die zich voordoen.

4. Bijstellingen n.a.v. 2016

Na het afronden van het begrotingsjaar 2016 geven de gerealiseerde baten en lasten een beeld van het financiële resultaat. In de jaarrekening 2016 is hierover verantwoording afgelegd. Het financiële resultaat geeft daardoor nieuw inzicht voor de toekomstige ramingen voor 2017 en verdere jaren. Dit inzicht leidt (mogelijk) tot nieuwe bijstellingen waardoor beter kan worden begroot.

5. Nieuwe beleidsvoorstellen

Dit zijn de beleidsvoorstellen die het college voorlegt aan de raad voor besluitvorming. Het zijn de wensen, plannen en voorstellen voor nieuw beleid voor de komende jaren.

6. Investerings

Dit zijn alle mutaties op de investeringen in de jaren 2017 tot en met 2021.

Bijlagen hierin komt een totaaloverzicht van alle mutaties, een overzicht van de investeringen en een actualisatie van de belangrijkste onderwerpen uit de paragraaf Bedrijfsvoering.

De Voorjaarsrapportage wordt afgesloten met het Vaststellingsblad.

Algemene bepalingen

- Wanneer er geen verandering heeft plaatsgevonden in één van de onderwerpen, dan is dit onderwerp niet verder opgenomen in het programma;
- alleen de mutaties die groter zijn dan € 10.000 worden kort toegelicht, bedragen kleiner dan € 10.000 worden niet toegelicht en cursief gedrukt;
- in programma 7 worden naast de reguliere onderwerpen zoals hierboven genoemd, de financiële consequenties voor de reserves uiteengezet.

Behandelschema

- 22 juni 2017 Technische vragenronde voor gemeenteraadsleden
- 4 juli 2017 Behandeling Voorjaarsrapportage in de gemeenteraad

2. Kaderstellingen

De raad geeft, door het stellen van de kaders voor de begroting 2018 en de komende jaren, richting aan het beleid van gemeente Westerveld. In dit hoofdstuk staan de kaders die aan de gehele begroting raken ofwel waarvan de financiële impact tijdens het opstellen van de begroting nog zou kunnen wijzigen.

Bedragen in €, min is nadeel

	Meerjarenraming 2018-2021				
	2017	2018	2019	2020	2021
1. Algemene uitkering gemeentefonds		p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
2. Gemeenschappelijke regelingen					
IGSD		-207.000	-134.000	-19.000	-88.000
IGSD vanaf april 2019 minder huur			60.000	70.000	70.000
Reestmond		59.000	58.000	51.000	151.000
Veiligheidsregio Drenthe (VRD)		10.000	-9.000	-31.000	-58.000
GGD		-25.000	-25.000	-25.000	-25.000
RUD		-1.000	-1.000	-1.000	-1.000
Recreatieschap Drenthe		-10.000	-10.000	-10.000	-10.000
3. Inflatie		-100.000	-100.000	-100.000	-100.000
4. Personeelslasten		-108.000	-108.000	-108.000	-108.000
5. Lokale heffingen					
<u>Belastingen</u>					
OZB		34.000	34.000	34.000	34.000
Toeristenbelasting		-	-	-	-
Forensenbelasting		7.000	7.000	7.000	7.000
<u>Heffingen</u>					
Rioolheffing		-	-	-	-
Afvalstoffenheffing en reinigingsrecht		-	-	-	-
<u>Leges</u>					
Burgerzaken		4.000	4.000	4.000	4.000
Bestemmingsplannen		-	-	-	-
Vergunningen		4.000	4.000	4.000	4.000
Markten		-	-	-	-
Lijkbezorgingsrechten		3.000	3.000	3.000	3.000
6. Rente		p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Saldo kaderstelling	-	-330.000	-217.000	-121.000	-117.000

1. Algemene uitkering Gemeentefonds

In relatie tot de Algemene uitkering uit het Gemeentefonds zijn er per jaar drie bijstellingen die plaatsvinden in de mei-, september-, en decembercirculaire. Bij het vaststellen van de Najaarsrapportage 2016 is besloten dat de begroting in het vervolg alleen op de meicirculaire wordt gebaseerd. De effecten van de daaropvolgende september- en decembercirculaire worden rechtstreeks verwerkt in het reserve rekeningssaldo. Hiermee worden schommelingen in het begrote exploitatieresultaat voorkomen. Op het moment van opstellen van de Voorjaarsrapportage is de meicirculaire 2017 nog niet bekend. De meicirculaire zal worden verwerkt in de begroting 2018 wanneer zij bekend is en in een apart voorstel tegelijk met de behandeling van de Voorjaarsrapportage aan de raad worden voorgelegd.

2. Gemeenschappelijke regelingen

De begroting en jaarrekening van de gemeenschappelijke regelingen worden, ter bespreking voor de vergaderingen van 6 en 15 juni 2017, aan de commissie voorgelegd. Op basis daarvan worden de gemeentelijke bijdragen voor de uitvoering van de gemeenschappelijke regelingen opgenomen in de begroting 2018. De eerder geformuleerde taakstelling om 5 % te korten op gemeenschappelijke regelingen is bij gebrek aan draagvlak binnen de Vereniging Drentse Gemeenten (VDG) komen te vervallen. Gemeenschappelijke regelingen waarvan de conceptbegroting al binnen is, zijn in de kaderstelling verwerkt.

Het huurcontract van de IGSD loopt in april 2019 af. In de komende periode zal worden onderzocht of delen van de taken gehuisvest zou kunnen worden in de gemeentehuizen van Steenwijkerland en Westerveld. Dit levert een besparing op in de bijdrage voor de overhead van de IGSD.

3. Inflatie

Voor de geraamde bedragen in de begroting 2018 wordt een prijsaanpassing in verband met de inflatie toegepast (evenals in de begroting van 2017 is gedaan). De inflatie wordt op basis van het consumentenprijs-indexcijfer (hierna CPI) van juli 2017 gedaan met een maximum van € 100.000 voor de gehele begroting. Een aantal budgetten vormen een uitzondering hierop:

- de budgetten die beschikbaar zijn gesteld voor het Sociaal domein;
- groot onderhoud van wegen en gebouwen;
- subsidies en bijdragen aan gemeenschappelijke regelingen;

Op basis van artikel 7 lid 3 van de exploitatieovereenkomst met de drie zwembaden kunnen wij de exploitatiebijdragen indexeren. Wij zijn hiertoe niet verplicht. Het is 5 jaar geleden, dat de drie zwembaden zijn verzelfstandigd. Wij willen éénmalig de exploitatiebijdragen van de zwembaden verhogen met het CPI van augustus 2017. In 2021 zal weer een afweging worden gemaakt, om de exploitatiebijdragen éénmalig te indexeren.

In de Voorjaarsrapportage 2017 is een voorlopige inflatie van de maximale € 100.000 toegepast en dit is als één bedrag verwerkt in de meerjarenraming. Bij de daadwerkelijke vaststelling van de begroting zal dit inflatiepercentage worden aangepast en worden verdeeld over de programma's zoals hierboven is beschreven.

Wanneer we de huidige inflatie zouden verwerken dan zou dit leiden tot een structurele lastenstijging van € 160.000. De reden dat de inflatiecorrectie is gemaximeerd op € 100.000 heeft te maken met het realistisch begroten en de onder-uitputting van de afgelopen jaren. In de afgelopen jaren is gebleken dat er ontwikkelingen zijn die niet passen in de budgetcyclus en waar wel snel handelen gewenst is. Om slagvaardig te kunnen zijn worden nieuwe ontwikkelingen vanuit onder-uitputting in de programma's gedekt zodat hier geen aparte raadsbesluiten in de budgetcyclus voor nodig zijn.

4. Personeelslasten

De CAO loopt af op 1 mei 2017. De VNG wil een CAO afsluiten voor minimaal één jaar.

De ruimte voor nieuwe afspraken over loonontwikkeling in 2017 wordt mede bepaald door al bestaande afspraken. Omdat er een forse verhoging heeft plaatsgevonden van de pensioenpremies stelt de VNG dat hiermee de loonruimte volledig is opgesoupeerd. Zeker omdat het ABP een pensioenpremiestijging voorziet van 1% van de loonsom voor de werkgever. Hier tegenover staat een inzet van de vakbonden van een loonsverhoging van 2,5 % en € 100 per medewerker. Wanneer we uitgaan van een loonsverhoging van 1 % en € 100 per medewerker heeft dit een effect van € 108.000, dit is ook opgenomen in de kaderstelling. Een loonsverhoging van 2,5 % en € 100 per medewerker levert echter een negatief effect van € 249.000 op.

5. Lokale heffingen

Belastingen

OZB

De OZB wordt jaarlijks trendmatig met een inflatiecorrectie verhoogd. Dit geldt voor zowel de woningen als de niet-woningen waarin het effect van het Ondernemersfonds Westerveld al is verwerkt. De inflatie wordt op basis van het CPI van juli 2017 gedaan. In de Voorjaarsrapportage 2017 is een voorlopig inflatiepercentage van 1,1% toegepast.

Eén van de vijf kengetallen waarop vanuit het interbestuurlijk toezicht wordt getoetst is de belastingcapaciteit. Onder de belastingcapaciteit vallen het totaal van de OZB, riool- en afvalstoffenheffing afgezet tegen andere gemeenten. De belastingcapaciteit voor de lokale belastingen is in 2016 96%. Een percentage lager dan 95% wordt door de gezamenlijke toezichthouders gedefinieerd als het minst risicovol. Op basis van dit uitgangspunt dient de OZB niet meer te stijgen dan de trendmatige inflatiecorrectie.

Toeristenbelasting

De toeristenbelasting voor 2017 is vastgesteld op € 1,10 per overnachting in de gemeente Westerveld. Op dit moment is er geen aanleiding om het tarief aan te passen.

Forensenbelasting

De forensenbelasting wordt sinds 2012 jaarlijks met 2% verhoogd. Omdat de hoogte van de forensenbelasting inmiddels in lijn is met het reguliere OZB-tarief en de omliggende gemeenten is het voorstel om te stoppen met de jaarlijkse indexering van 2%. Voor het jaar 2018 en toekomstige jaren wordt de inflatie op basis van het CPI (juli 2017) gebaseerd. In de Voorjaarsrapportage 2017 is een voorlopig inflatiepercentage van 1,1% toegepast.

Heffingen

Wettelijk is vastgelegd dat de rioolheffing, afvalstoffenheffing en het reinigingsrecht niet meer dan kostendekkend mogen zijn. Gemeente Westerveld bepaalt haar tarieven voor deze heffingen op basis van de kostendekkendheid. In 2018 geldt hetzelfde uitgangspunt.

Leges

Burgerzaken

Kostendekkende tarieven voor alle leges van burgerzaken is niet mogelijk omdat een aantal wettelijk gemaximaliseerd is. Gemeente Westerveld gaat voor de leges die wettelijk gemaximaliseerd zijn, net als voorgaande jaren de vastgestelde maximale tarieven volgen.

De leges voor de bestemmingsplannen, vergunningen, markten en lijkbezorgingsrechten zijn niet kostendekkend. Om kostendekkende tarieven te kunnen hanteren dienen de leges ruim boven het marktconforme tarief te stijgen. Dit is een onwenselijke situatie. De tarieven voor de leges worden daarom net als voorgaande jaren met een inflatiecorrectie op basis van het CPI (juli 2017) verhoogd.

6. Rente

Op dit moment is de rekenrente voor de gemeente Westerveld 2%. In 2017 zijn er vernieuwingen in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) doorgevoerd. In eerste instantie was er ook sprake van een notitie rente van de commissie BBV, maar deze is voor 2017 ingetrokken. In deze notitie werd onder andere ingegaan op de wijze van het berekenen van het rentepercentage over activa, grondexploitatie en het toerekenen van rente over de reserves en voorzieningen. Onduidelijk is of, en in welke vorm, deze notitie in 2018 terug zal komen. Natuurlijkerwijs volgt gemeente Westerveld de bepalingen die de notitie rente voorschrijft. Gemeente Westerveld streeft ernaar, om binnen de ruimte die de notitie biedt, een zo laag mogelijke rekenrente toe te passen. De reden hiervan is dat een onttrekking uit een reserve niet meteen een negatieve consequentie oplevert voor de exploitatie. Een verlaging van de rekenrente naar 1% levert een structureel nadeel van circa € 250.000 voor de exploitatie op.

Realistisch ramen kapitaallasten

Omdat we de afgelopen jaren hebben geconstateerd dat niet alle investeringskredieten volledig worden benut in het jaar dat ze beschikbaar zijn gesteld ontstaat er vaak een voordeel door lagere kapitaalslasten. In het boekjaar 2018 gaan we in de begroting rekening houden met deze onderuitputting dit om de begroting zo realistisch mogelijk te laten zijn.

3. Programma's

**Sociaal domein ontschot
Portefeuillehouders**

K.H. Smidt, E. van Schelven en H. Geertsma

De raad heeft besloten dat de integratie-uitkering Sociaal domein ontschot mag worden ingezet. In de jaarrekening 2016 hebben we in de inleiding een financieel overzicht van het Sociaal domein als totaal opgenomen. Mede naar aanleiding van de jaarrekening 2016, waarbij onder andere het overschot op de Wmo is opgevallen, zijn de budgetten in het Sociaal domein nader geanalyseerd. Op grond van de uitgaven in 2016 en de verwachte uitgaven in 2017 blijkt dat er nog steeds een overschot op de Wmo in de begroting aanwezig is. Dit ondanks de korting van € 250.000 uit de Voorjaarsrapportage 2016 en de verlaging van het Wmo-deel in de algemene uitkering van het Gemeentefonds die al is doorgevoerd. Daarentegen zijn de budgetten voor jeugd ontoereikend en was er onvoldoende budget voor formatie binnen het Sociaal domein. Tevens was het genoemde bedrag in de begroting van € 100.000 voor de versnelling in het Sociaal domein niet financieel verwerkt. Door al deze mutaties zijn er verschuivingen binnen de programma's 3, 5 en 7. Voor toelichtingen op deze mutaties wordt steeds worden verwezen naar deze tekst. Per saldo leveren deze mutaties geen voordeel op, aangezien de structurele formatie voor de uitvoering van het Sociaal domein hoger moet zijn, dan waar nu rekening mee is gehouden.

Naast de structurele mutaties wordt er ook voor 2017 een incidentele aanvraag gedaan voor inhuur van personeel. Deze tarieven liggen hoger dan bij vaste formatie. Het uitgangspunt is om in 2018 de vaste formatie op orde te hebben. Aangezien dit een incidentele verhoging, is wordt voorgesteld om deze te financieren uit de bestemmingsreserve Sociaal domein. Deze bestemmingsreserve bedraagt € 3 miljoen, waaruit het gevraagde bedrag van € 330.000 kan worden gedekt. De bestemmingsreserve Sociaal domein loopt tot 31 december 2019, waarna het restant terugvalt in de algemene reserve.

Bedragen in €

Analyse Sociaal domein	2016			Rekening 2016
	Begroting	Rekening	Overhead *	ex overhead
03.04 - Jeugdhulp	4.089.000	3.940.000	92.000	3.848.000
04.06 - Werkvoorziening	3.189.000	3.196.000	-	3.196.000
04.07 - Participatie	777.000	525.000	20.000	505.000
05.01 - Zorgbeleid	6.647.000	6.095.000	1.042.000	5.053.000
Totale uitgaven Sociaal domein		13.756.000		12.602.000
Integratieuitkering Sociaal domein		11.786.000		11.786.000
Bijdrage vanuit de algemene uitkering		1.970.000		816.000

Bedragen in €

Analyse Sociaal domein	2017			Voorstel tov rekening
	Begroting	Na wijziging	Voorstel	ex overhead
03.04 - Jeugdhulp	3.750.000	3.703.000	3.810.000	-38.000
04.06 - Werkvoorziening	3.253.000	3.252.000	3.252.000	56.000
04.07 - Participatie	772.000	739.000	623.000	118.000
05.01 - Zorgbeleid	5.690.000	5.484.000	5.115.000	62.000
Totale uitgaven Sociaal domein	13.465.000	13.178.000	12.800.000	198.000
Integratieuitkering Sociaal domein	11.246.000	10.968.000	10.968.000	-818.000
Bijdrage vanuit de algemene uitkering	2.219.000	2.210.000	1.832.000	1.016.000
Formatieuitbreiding (excl 330 k uit reserve)			368.000	
Resultaateffect			-10.000	

* Tot en met 2016 werden de kosten voor overhead op grond van de BBV nog toegerekend aan de programma's. Vanaf 2017 komen deze kosten terug in programma 7. Om een zuivere vergelijking te kunnen maken hebben we de lasten van 2016 exclusief overhead berekend.

Programma 1	Burger en Bestuur en Openbare orde & veiligheid
Portefeuillehouder	H. Jager

Inleiding

Wij willen een gemeente zijn waarin inwoners en bestuur zich met elkaar verbonden voelen. Een gemeente waarin inwoners, bedrijven en instellingen samen werken aan goede dienstverlening, veiligheid en maatschappelijke opgaven.

Producten

1. Bestuurlijke ondersteuning
2. Gemeentelijke samenwerking
4. Burgerzaken
5. Brandweer
6. Integrale veiligheid
7. Maatschappelijke initiatieven

Doelen 2018

1. Bij de gemeenteraadsverkiezingen van 2018 tenminste hetzelfde opkomstpercentage als in 2014 realiseren.
2. Het vasthouden of verbeteren van de waardering van de klanttevredenheid.
3. Intensivering van bestaande controles bij de recreatieparken om de risico's op overlast van hennepsteelt, mensenhandel, ondermijnende criminaliteit verder terug te dringen.
4. Verbreden van ZoBuitenZoBinnen door uitvoering te geven aan de subsidieregeling voor Maatschappelijke initiatieven zoals dit met de gemeenteraad is afgesproken in 28 juni 2016.
5. In het voorjaar 2018 vindt er met de gemeenteraad een evaluatie plaats van de ZoBuitenZoBinnen-projecten.

Totaaloverzicht

Programma 1	Burger & Bestuur en Openbare orde & Veiligheid				
	Meerjarenraming 2018-2021				
	2017	2018	2019	2020	2021
Lasten					
Najaarsrapportage 2016	3.475.000	3.419.000	3.496.000	3.476.000	3.425.000
Mutaties Voorjaarsrapportage	106.000	91.000	74.000	47.000	56.000
Voorjaarsrapportage 2017	3.581.000	3.510.000	3.570.000	3.523.000	3.481.000
Baten					
Najaarsrapportage 2016	407.000	395.000	408.000	389.000	389.000
Mutaties Voorjaarsrapportage	-	-	-	-	-
Voorjaarsrapportage 2017	407.000	395.000	408.000	389.000	389.000
SALDO programma 1	3.174.000	3.115.000	3.162.000	3.134.000	3.092.000

Financiële mutaties

Omschrijving	2017		2018		2019		2020		2021	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Raadsbesluiten										
Budgetoverheveling Rekenkamer (20-12-2016)	6.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Budgetoverheveling Zo Buiten Zo Binnen (20-12-2016)	50.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Collegebesluiten										
1. Vervallen taakstelling GR	51.000	-	51.000	-	51.000	-	51.000	-	51.000	-
Autonome ontwikkelingen										
2. Uitvoeringskosten verkiezingen	9.000	-	-	-	18.000	-	-9.000	-	-	-
Pensioenpremies (zie toelichting programma 7)	5.000	-	5.000	-	5.000	-	5.000	-	5.000	-
Bijstellingen n.a.v. 2016										
3. VRD jaarrekening 2016	-20.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nieuwe voorstellen										
4. Verkiezingen en afscheid raad	5.000	-	15.000	-	-	-	-	-	-	-
5. Extra handhaving	-	-	20.000	-	-	-	-	-	-	-
6. Zo Buiten Zo Binnen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Saldo	106.000	-	91.000	-	74.000	-	47.000	-	56.000	-

1. Vervallen taakstelling GR

De eerder geformuleerde taakstelling om 5 % te korten op gemeenschappelijke regelingen is bij gebrek aan draagvlak binnen de Vereniging Drentse Gemeenten komen te vervallen. Het gaat hierbij om de Veiligheidsregio Drenthe, de GGD, de RUD en het Recreatieschap Drenthe.

2. Uitvoeringskosten verkiezingen

Bij het ramen van de kosten voor de verkiezingen in de verschillende jaren, was geen rekening gehouden met de reguliere Tweede Kamerverkiezing in 2017. Daarnaast is voor 2019 alleen rekening gehouden met de verkiezingen voor de provinciale staten en waterschap en niet met de Europese verkiezingen.

3. VRD jaarrekening 2016

De jaarrekening van de Veiligheidsregio Drenthe (VRD) laat over 2016 een positief resultaat zien; voorgesteld is om het resultaat terug te laten vloeien naar de gemeenten.

ZbZb

Binnen programma 1 wordt een budget van € 30.000 euro beschikbaar gesteld voor de personele ondersteuning van ZoBuitenZoBinnen. Dit wordt gedekt uit het overschot op budget voor de maatschappelijke initiatieven. Zo is het resultaat neutraal.

4. Verkiezingen en afscheid raad

In het kader van de voorbereiding van de verkiezingen worden er extra kosten in 2017 en 2018 gemaakt. Het gaat hier om kosten die te maken hebben met de inzet van opkomstbevorderende maatregelen, het afscheid van de raad 2014 - 2018 en de installatie van de nieuwe raad in 2018. In het kader van de opkomst bevorderende maatregelen kan worden gedacht aan de mogelijkheid van het gebruik van een stemwijzer, de verkiezingskrant etc.

5. Extra handhaving recreatieparken

De georganiseerde (ondermijnende) criminaliteit is in geheel Nederland een ernstig maatschappelijk probleem. Het zorgt niet alleen voor veel onveiligheid en overlast bij de bevolking, maar ook voor minder zichtbare, sluipende ontwrichting van de samenleving. Wij willen daarom in 2018 aantal keren intensievere controles uitvoeren bij de recreatieparken om mogelijke risico's op overlast van hennepcultuur, mensenhandel, ondermijnende criminaliteit verder terug te dringen.

Programma 2	Beheer openbare ruimte en milieu
Portefeuillehouder	H. Geertsma

Inleiding

Samen met de inwoners een aantrekkelijke en veilige openbare ruimte realiseren waar inwoners en gasten zich thuis voelen. Omdat we een groene en landelijke gemeente zijn, en dat in de toekomst zo willen houden, hanteren we een duurzaam beleid. Dit versterkt ons imago en bevordert het welbevinden van inwoners en toeristen en stimuleert bedrijven.

Producten

1. Wegen
2. Groen en water
3. Overige ruimte
4. Verkeersveiligheid
5. Milieubeleid
6. Duurzaamheid
7. Reiniging
8. Riolering

Doelen 2018

1. Het visiedocument fietsplan Westerveld aanbieden aan de Gemeenteraad.
2. Herinrichting openbare ruimte:
 - Moleneinde/Lheeweg in Dwingeloo;
 - Ruimtelijk actieplan Havelte (o.a Piet Soerplein en de Brink);
 - Brinkenplan Diever (kwaliteitsimpuls kern Diever);
 - Reconstructie groen Meerkamp Havelte;
 - Evenemententerrein Dwingeloo geschikt maken voor gebruik
3. Vergroten biodiversiteit door het inzaaien van bermen met bloemenmengsels.

Totaaloverzicht

Programma 2	Beheer openbare ruimte en milieu				
	Meerjarenraming 2018-2021				
	2017	2018	2019	2020	2021
Lasten					
Najaarsrapportage 2016	9.755.000	9.654.000	10.533.000	10.391.000	9.744.000
Mutaties Voorjaarsrapportage	889.000	422.000	394.000	419.000	445.000
Voorjaarsrapportage 2017	10.644.000	10.076.000	10.927.000	10.810.000	10.189.000
Baten					
Najaarsrapportage 2016	5.604.000	5.759.000	6.708.000	6.500.000	6.462.000
Mutaties Voorjaarsrapportage	646.000	276.000	288.000	301.000	329.000
Voorjaarsrapportage 2017	6.250.000	6.035.000	6.996.000	6.801.000	6.791.000
SALDO programma 2	4.394.000	4.041.000	3.931.000	4.009.000	3.398.000

Financiële mutaties

Omschrijving	2017		2018		2019		2020		2021	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Raadsbesluiten										
<i>Medegebruik ABS Havelte (22-9-2016)</i>	233.000	278.000	259.000	291.000	285.000	303.000	311.000	316.000	338.000	344.000
<i>Startnotitie KOR (29-11-2016)</i>	2.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>Budgetoverheveling Inventarisatie bomen (20-12-2016)</i>	20.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>Budgetoverheveling Baggerwerk vijvers (20-12-2016)</i>	36.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>Budgetoverheveling Grond- en hemelwater reg. (20-12-2016)</i>	12.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>Budgetoverheveling Groot onderhoud wegen (20-12-2016)</i>	383.000	383.000	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>Aanleg fietspad De Vennen/De Mussels (28-2-2017)</i>	-	-	21.000	-	21.000	-	20.000	-	20.000	-
Collegebesluiten										
1. Parkeerplaats Rugby	13.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Autonome ontwikkelingen										
2. Afrastering begraafplaats	13.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3. KOR 'Zo Buiten, Zo Binnen' Onderhoud abri's	35.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	1.000	-	1.000	-	1.000	-	1.000	-	1.000	-
Bijstellingen n.a.v. 2016										
4. Verkoop materialen en hout	-	-15.000	-	-15.000	-	-15.000	-	-15.000	-	-15.000
5. Belastingen wegen	21.000	-	21.000	-	21.000	-	21.000	-	21.000	-
Nieuwe voorstellen										
6. Opstellen Fietsplan Westenveld	-	-	30.000	-	-	-	-	-	-	-
7. Bomenonderhoud	80.000	-	80.000	-	-	-	-	-	-	-
8. Biodiversiteit	40.000	-	40.000	-	40.000	-	40.000	-	40.000	-
Investerings										
9. Vervanging en reconstructie wegen (€ 299.000 in 2021)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
10. Vervanging riolering (€ 479.000 in 2021)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
11. Eursingerkerkweg Havelte (€ 75.000 in 2017)	-	-	5.000	-	4.000	-	4.000	-	4.000	-
12. Moleneinde/Lheeweg (€ 75.000 in 2017)	-	-	5.000	-	4.000	-	4.000	-	4.000	-
13. Begraafplaatsadministratie (€ 30.000 in 2018)	-	-	-	-	6.000	-	6.000	-	5.000	-
14. Evenemententerrein en Brink Dwingeloo (€ 200.000 in 2018)	-	-	-	-	12.000	-	12.000	-	12.000	-
<i>Onder-uitputting investeringen (zie kaderstellingen)</i>	-	-	-40.000	-	-	-	-	-	-	-
Saldo	889.000	646.000	422.000	276.000	394.000	288.000	419.000	301.000	445.000	329.000

1. Parkeerplaats Rugby Dwingeloo

Rugbyvereniging Dwingeloo heeft het verzoek ingediend om de bestaande parkeerplaatsen bij de ingang van het rugbyveld te verbeteren met grasbetontegels (ingang bevindt zich aan de achterzijde van het sportcomplex De Hulsebosch in Dwingeloo). De huidige parkeerplaatsen zijn in het verleden gerealiseerd met onder ander houtsnippers en dit is sterk verouderd.

2. Afrastering begraafplaats Dwingeloo

We hebben overlast gehad van dassen op de begraafplaats in Dwingeloo. Om herhaling van overlast te voorkomen moesten we een afrastering plaatsen. In overleg met de Dassenstichting en de Provincie Drenthe is de afrastering al geplaatst. De kosten bedroegen € 13.000.

3. KOR (BrinQ)

Voor het opstellen van een nieuw kwaliteitsplan voor de openbare ruimte (KOR versie 2.0 of ook wel BrinQ) is in overleg met de gemeenteraad gekozen voor een intensief en breed participatie traject. BrinQ is één van de pilotprojecten van ZbZb. Inwoners zijn nadrukkelijk aan zet om invulling te geven aan het project BrinQ. Als gevolg hiervan wordt de procedure veel uitgebreider dan in eerste instantie was voorzien. Het beschikbaar gestelde procedurebudget is ontoereikend. Het extra budget van € 35.000 wordt ingezet voor extra inwonersbijeenkomsten, voorlichtingsmaterialen, communicatiemiddelen (bijvoorbeeld enquête en interviews) en inhuur van begeleiding.

4. Verkoop materialen en hout

Er wordt in de begroting rekening gehouden met een opbrengst van € 5.000 uit de verkoop van materialen en € 10.000 op de verkoop van hout. In de afgelopen jaren zijn deze inkomsten echter niet binnen gekomen. Houtopbrengsten komen binnen op de post 'Bosbezit, landschapsbeheer en onderhoud bomen', en dat is de aangewezen post voor dergelijke inkomsten.

5. Belastingen wegen

De waterschapslasten zijn de afgelopen jaren sterk gestegen. Als gevolg daarvan komen we niet meer uit met het oorspronkelijke budget. Een structurele verhoging van het budget is daarom noodzakelijk.

6. Opstellen fietsplan Westerveld

We willen Westerveld als fietsgemeente op de kaart zetten en houden. Onder andere voor het versterken van de lokale economie is het nodig een brede visie te ontwikkelen. Hiervoor hebben we een extra budget van € 30.000 nodig.

7. Bomenonderhoud

Bomen zijn de dragers van ons unieke Westerveldse landschap. Het huidige budget is niet toereikend om onze bomen en laanstructuren in stand te houden. De uitbreiding van het budget van € 80.000 wordt in eerste instantie aangevraagd voor de komende twee jaar (2017 en 2018). De verwachting is dat dan het geactualiseerde kwaliteitsplan voor de openbare ruimte (KOR 2.0) in uitvoering is en een integrale keuze gemaakt kan worden over de onderhoudsbudgetten voor de diverse onderdelen in de openbare ruimte.

8. Biodiversiteit

De biodiversiteit wordt vaak gebruikt als een indicator voor de gezondheid van een ecosysteem. In zijn algemeenheid kan worden gesteld dat een ecosysteem dat bestaat uit slechts een soort, erg kwetsbaar is voor ziekten en in geval van ziekte kan de hele populatie in een keer uitsterven. In een divers, gevarieerd ecosysteem komen veel verschillende soorten die elkaar in evenwicht houden; de kwetsbaarheid neemt af. Om die reden is het college van mening dat gestreefd moet worden naar meer biodiversiteit. Hiervoor wordt voorgesteld om hiervoor structureel € 40.000 beschikbaar te stellen. Dit bedrag wordt toegevoegd aan het geld dat nu besteed wordt aan bestrijding van de eikenprocessierups. Verondersteld mag worden dat door verhoging van de biodiversiteit er ook meer natuurlijke vijanden van de eikenprocessierupsen komen.

9. Vervanging en reconstructie wegen

Hierbij wordt de jaarschijf 2021 voor een bedrag van € 299.000 aangevraagd. De kapitaallasten hiervan lopen pas vanaf 2022, dus zijn er geen lasten opgenomen in de periode 2017-2021. De kredieten tot en met het dienstjaar 2020 zijn al in een eerder stadium aangevraagd.

10. Vervanging riolering

Hierbij wordt de jaarschijf 2021 voor een bedrag van € 479.000 aangevraagd. De kapitaallasten hiervan lopen pas vanaf 2022, dus zijn er geen lasten opgenomen in de periode 2017-2021. De kredieten tot en met het dienstjaar 2020 zijn al in een eerder stadium aangevraagd.

11. Eursingerkerkweg

Dorpsbelangen Havelte heeft in overleg met de inwoners het 'Actieplan Havelte' opgesteld. Dit plan geeft de visie van de Havelter inwoners weer en geeft de knelpunten en kansen aan m.b.t. de (toeristisch-recreatieve) ontwikkeling van Havelte. Daarmee is dit bij uitstek een 'ZBZB-project'. Onderdeel van het Actieplan Havelte is de Eursingerkerkweg tussen het Piet Soerplein en het evenemententerrein met langparkeerplaats en vanaf het evenemententerrein tot het zwembad en de basisschool (MFA Havelte). Hier worden problemen ervaren m.b.t. toegankelijkheid en verkeersveiligheid. Tevens onderbreekt hier de samenhang tussen het centrum van Havelte en de historische route naar de kerk. Vanuit de verschillende vakgebieden is gekeken wat de mogelijkheden zijn om hier een oplossing voor te bieden, hiervoor wordt een krediet gevraagd van € 75.000.

12. Moleneinde/Lheeweg

In Dwingeloo is Moleneinde/Lheeweg toe aan onderhoud. Vanuit de vakgebieden riolering, groenvoorziening en verkeersveiligheid zijn hier ook nog een aantal wensen die nu integraal opgepakt kunnen worden. Bewoners hebben aangegeven hier de nut en noodzaak van te zien. Zij worden daarom ook nadrukkelijk betrokken in dit traject vanuit de ZbZb-gedachte. De totale raming voor een integrale aanpak bedraagt € 606.000. Vanuit het onderhoudsbudget is een bedrag van € 310.000 beschikbaar. Uit het rioleringsbudget is € 95.000 beschikbaar. De provincie heeft een Brede Doel Uitkering subsidie van € 127.940 voor het verkeersveiligheidsaspect beschikbaar gesteld. Er is daardoor nog een budget nodig van € 75.000.

13. Begraafplaatsadministratie

De begraafplaatsadministratie moet uit oogpunt van efficiëntie en kwaliteit van dienstverlening verder worden gedigitaliseerd. Voor deze werkzaamheden moet een extern deskundig bureau worden ingehuurd. De kosten hiervan bedragen € 30.000.

15. Evenemententerrein en brink Dwingeloo

Grote evenementen in Dwingeloo vinden momenteel nog plaats op de brink in plaats van het daarvoor bestemde evenemententerrein aan de Bruges. De schade aan de cultuurhistorische brink met de bestemming beschermd dorpsgezicht is hoog en moet worden hersteld. Daarnaast moet het evenemententerrein geschikt worden gemaakt voor deze grote evenementen. De totale kosten worden geraamd op € 200.000.

Programma 3
Portefeuillehouder

Onderwijs, sport en jeugdzorg
H. Geertsma

Inleiding

We streven naar goede ontwikkel- en ontplooiingskansen voor ieder kind. Samenwerking en samenhang tussen onderwijs, de voorschoolse voorzieningen, buitenschoolse activiteiten en de Jeugd(gezondheids)zorg is hierbij van belang.

Producten

1. Basisonderwijs
2. Lokaal onderwijsbeleid
3. Sport
4. Jeugdhulp

Doelen 2018

1. Afspraken maken met betrokken instellingen over het realiseren van de harmonisatie van de Wet kinderopvang.
2. Realiseren van de dorpshuisfunctie en sportaccommodatie bij Stad & Esch.
3. Versnellen van het Sociaal domein door samen met betrokken partijen (ZbZb) een plan op te stellen over de (preventieve) algemene voorzieningen.

Totaaloverzicht

Programma 3	Onderwijs, sport en jeugdzorg				
	2017	2018	2019	2020	2021
Meerjarenraming 2018-2021					
Lasten					
Najaarsrapportage 2016	6.998.000	7.245.000	6.868.000	7.039.000	7.016.000
Mutaties Voorjaarsrapportage	178.000	255.000	317.000	318.000	318.000
Voorjaarsrapportage 2017	7.176.000	7.500.000	7.185.000	7.357.000	7.334.000
Baten					
Najaarsrapportage 2016	369.000	341.000	381.000	321.000	321.000
Mutaties Voorjaarsrapportage	102.000	-14.000	54.000	54.000	54.000
Voorjaarsrapportage 2017	471.000	327.000	435.000	375.000	375.000
SALDO programma 3	6.705.000	7.173.000	6.750.000	6.982.000	6.959.000

Financiële mutaties

Omschrijving	2017		2018		2019		2020		2021	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Raadsbesluiten										
<i>Startnotitie KOR (29-11-2016)</i>	-3.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>Ondernemersfonds (29-11-2016)</i> <i>zie programma 7 voor overzicht</i>	6.000	-	6.000	-	6.000	-	6.000	-	6.000	-
Collegebesluiten										
1. Tweede tranche tarieven binnen- en buitensport ongedaan maken	-	-16.000	-	-6.000	-	-	-	-	-	-
<i>Decembercirculaire</i> <i>(zie toelichting programma 7)</i>	14.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>Vervallen taakstelling GR</i> <i>(zie toelichting programma 1)</i>	19.000	-	19.000	-	19.000	-	19.000	-	19.000	-
Autonome ontwikkelingen										
2. Sporthal Dwingeloo	62.000	62.000	-62.000	-62.000	-	-	-	-	-	-
3. Wet Educatie en Beroepsonderwijs	34.000	34.000	34.000	34.000	34.000	34.000	34.000	34.000	34.000	34.000
Bijstellingen n.a.v. 2016										
<i>Sociaal domein ontschot</i> <i>(zie toelichting pagina 15)</i>	50.000	22.000	272.000	20.000	272.000	20.000	272.000	20.000	272.000	20.000
<i>Eigen bijdragen leerlingenvervoer</i>	-4.000	-	-4.000	-	-4.000	-	-3.000	-	-3.000	-
Investerings										
<i>Onder-uitputting investeringen</i> <i>(zie kaderstellingen)</i>	-	-	-10.000	-	-10.000	-	-10.000	-	-10.000	-
Saldo	178.000	102.000	255.000	-14.000	317.000	54.000	318.000	54.000	318.000	54.000

1. Tweede tranche tarieven binnen- en buitensport ongedaan maken

Gelet op de signalen van de verenigingen en inwoners van de gemeente Westerveld en vooruitlopend op de evaluatie Sociale Structuurvisie heeft het college besloten om de tarieven van de gemeentelijke sportaccommodaties aan te passen.

2. Sporthal Dwingeloo

Uit oogpunt van efficiency ligt het voor de hand de in 2018 geplande werkzaamheden aan het plafond van de oude zaal, in de zomervakantie van 2017 gecombineerd uit te voeren met de andere reeds geplande werkzaamheden in 2017. Daarom worden de hiervoor gereserveerde budgetten in de voorziening groot onderhoud gebouwen een jaar eerder beschikbaar gesteld.

3. Wet Educatie en Beroepsonderwijs

Jaarlijks wordt een uitkering ontvangen in het kader van de Wet Educatie en Beroepsonderwijs. Om deze bedragen te kunnen benutten, wordt verzocht het inkomsten- en uitgavenbudget te verhogen.

Beweegcoaches

De afgelopen jaren hebben de beweegcoaches goed werk verzet. We willen deze inzet graag continueren. Voorgesteld wordt om deze inzet structureel in de begroting op te nemen. De dekking van de beweegcoaches komt vanuit de voorliggende voorzieningen in het Sociaal domein en is reeds verwerkt in de Bijstellingen n.a.v. 2016 Sociaal domein ontschot.

Programma 4	Lokale economie, vrijetijdseconomie en werk en inkomen	K.H. Smidt
Portefeuillehouder		

Inleiding

Samen met de sector streven naar een aantrekkelijk ondernemersklimaat waarbij de gemeente een faciliterende en stimulerende rol vervult. Daarnaast richten wij ons op duurzame (arbeids-)participatie. De inzet van de gemeente is gericht op het verminderen van maatschappelijke achterstanden en het bevorderen van economische en maatschappelijke zelfredzaamheid.

Producten

1. Lokale economie
2. Toerisme en Recreatie
4. Inkomensvoorziening
5. Minimabeleid
6. Werkvoorziening
7. Participatie

Doelen 2018

1. Verbetering van de dienstverlening aan de ondernemers met behulp van de aanbevelingen uit de Ondernemerspeiling 2016 (nu waardering 6,2; ambitie 2018 is 7,0).
2. Uitvoering geven aan het beleidsplan lokale economie om de lokale economie te versterken.
3. Kwaliteitsverbetering van toeristische bedrijven door gerichte ondersteuning en het realiseren van meer toeristische bezoekers in onze gemeente.
4. Verhogen van de participatie van inwoners met een minimum inkomen.
5. Verminderen van het aantal mensen met een uitkering op grond van de participatiewet met 7,5%.

Totaaloverzicht

Programma 4	Lokale economie, vrijetijdseconomie en werk en inkomen				
	Meerjarenraming 2018-2021				
	2017	2018	2019	2020	2021
Lasten					
Najaarsrapportage 2016	10.287.000	9.305.000	9.163.000	9.139.000	9.133.000
Mutaties Voorjaarsrapportage	50.000	168.000	191.000	191.000	161.000
Voorjaarsrapportage 2017	10.337.000	9.473.000	9.354.000	9.330.000	9.294.000
Baten					
Najaarsrapportage 2016	3.418.000	3.339.000	3.339.000	3.339.000	3.339.000
Mutaties Voorjaarsrapportage	482.000	-	-	-	-
Voorjaarsrapportage 2017	3.900.000	3.339.000	3.339.000	3.339.000	3.339.000
SALDO programma 4	6.437.000	6.134.000	6.015.000	5.991.000	5.955.000

Financiële mutaties

Omschrijving	2017		2018		2019		2020		2021	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Raadsbesluiten										
Ondernemersfonds (29-11-2016) zie programma 7 voor overzicht	205.000	-	205.000	-	205.000	-	205.000	-	205.000	-
Budgetoverheveling Kolonieplan (20-12-2016)	20.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1e wijziging begroting IGSD (24-1-2017)	-283.000	-160.000	-	-	-	-	-	-	-	-
Subsidiebudget toeristische evenementen (28-03-2017)	15.000	-	15.000	-	30.000	-	30.000	-	-	-
Collegebesluiten										
Decembercirculaire (zie toelichting programma 7)	68.000	-	68.000	-	66.000	-	66.000	-	66.000	-
Vervallen taakstelling GR (zie toelichting programma 1)	3.000	-	4.000	-	4.000	-	4.000	-	4.000	-
1. Subsidie Stichting JEF	15.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2. Militaire beleefdag	15.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Autonome ontwikkelingen										
3. Toeristisch investeringsfonds	43.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4. Voorbereidingskosten Glasvezel	20.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5. Gebundelde uitkering Extra inkomsten BBZ	-	638.000	-	-	-	-	-	-	-	-
	-	4.000	-	-	-	-	-	-	-	-
Bijstellingen n.a.v. 2016										
Sociaal domein ontschot (zie toelichting pagina 15)	-179.000	-	-219.000	-	-219.000	-	-219.000	-	-219.000	-
Nieuwe voorstellen										
6. Participatiebudget	63.000	-	100.000	-	100.000	-	100.000	-	100.000	-
7. Beleidsplan lokale economie	10.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8. Boomhutten XXL	30.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Holtinger Schaapskudde	5.000	-	5.000	-	5.000	-	5.000	-	5.000	-
Investerings										
Onder-uitputting investeringen (zie kaderstellingen)	-	-	-10.000	-	-	-	-	-	-	-
Saldo	50.000	482.000	168.000	-	191.000	-	191.000	-	161.000	-

1. Subsidie Stichting JEF

Stichting JEF heeft in het kader van het Participatiebudget een subsidie van € 51.500 voor projectcoördinatie, marketing, onderwijs, materiaal- en beheerkosten gekregen. De samenleving, de politiek en de budgetten vragen om een nieuwe kijk op het Sociaal Domein. Een innovatieve kijk, waar burgers, bestuurders, uitvoerders en budgetbeheerders de transitie in het Sociaal Domein op kunnen baseren. Een partij daarin kan Stichting JEF zijn. JEF@Work is een structuur waarmee de transitie vorm gegeven kan worden. Het is innovatief, gericht op verbreding & verbinding én toekomstbestendig.

2. Militaire beleefdag

De kazerne in Havelte heeft samen met de provincie Drenthe gesproken over ambities. Hieruit kwam naar voren dat de kazerne beter ontsloten kan worden in de samenleving. Dit uitgangspunt is samen met de door defensie landelijk georganiseerde Landmachtdagen 2017 uitgemond in een kleinere versie namelijk de Militaire Beleefdag. Doel is om de kazerne meer naar buiten te laten treden in combinatie met sport en beweging, ontmoeting en samenwerking rondom het oorlogserfgoed en historische verhalen in de omgeving van de kazerne. Met als aankleding muziek, toneel, et cetera. De Militaire Beleefdag was 13 mei 2017. Door Defensie, vrijwilligers en professionals was al een flinke aanzet gemaakt, echter het uitvoeringsdeel vergde veel tijd en geld. Het laatste -het bijeen brengen van voldoende geld- voor de uitvoering was op zeker moment cruciaal. De gemeente Westerveld heeft hierin een bedrage gedaan.

3. Toeristisch Investeringsfonds

Vanuit de bestemmingsreserve Toeristisch Investeringsfonds wordt voorgesteld om het restantbedrag van € 43.000 voor dit jaar beschikbaar te stellen. In de loop van 2017 wordt een evaluatie over dit fonds opgesteld. Deze evaluatie zal betrokken worden in het Beleidsplan lokale economie.

4. Voorbereidingskosten Glasvezel

Raad en college willen de aanleg van een glasvezelnetwerk stimuleren en faciliteren. Dit is een complex proces en op verschillende punten in het proces is het noodzakelijk om externe en specialistische deskundigheid te raadplegen. In het verlengde van het raadsvoorstel, dat ter besluitvorming aan de raad, is aangeboden wordt daarom een budget hiervoor gevraagd.

5. Gebundelde uitkering

De voorlopige toekenning van de gebundelde uitkering van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid is eind oktober van 2016 ontvangen. Door het hogere aantal bijstandsgerechtigden dan waar in de begroting rekening mee was gehouden en de verhoging van de begroting van het rijk is de uitkering hoger dan geraamd.

6. Participatiebudget

De afgelopen jaren zijn de participatiegelden alleen ingezet voor re-integratie-activiteiten die uitgevoerd worden via de IGSD Steenwijkerland-Westerveld. Het overige - niet via de IGSD vastgelegde - budget vloeide terug naar de algemene middelen. De huidige ontwikkelingen in de uitvoering van de Participatiewet, vragen om een flexibele inzet van participatiemiddelen, naast de reeds vastgelegde IGSD-middelen. Te denken valt aan de inzet van - al dan niet experimentele - projecten, zoals Backpack en JEF@Work, de inzet van specialistische trajecten voor zeer moeilijk te bemiddelen uitkeringsgerechtigden, maar ook kosten die verband houden met de uitwerking van de toekomstscenario's voor de IGSD. We ramen dit bedrag vooralsnog op € 100.000 per jaar.

7. Beleidsplan lokale economie

Wij gaan in het vierde kwartaal van 2017 in lijn met het collegeprogramma, een nieuw beleidsplan lokale economie opstellen. Dit beleidsplan wordt volgens de ZbZb-methode opgesteld en heeft tot doel weer een toekomstgericht beleid te hebben, dat bijdraagt aan het versterken van de lokale economie.

8. Boomhutten XXL

Boomhut XXL is een tv-programma in ontwikkeling, waarbij de bouw van zes boomhutten op zes campings in Zuidwest-Drenthe in beeld wordt gebracht. Het programma wordt uitgezonden op Veronica/SBS6 en voor de gemeente Westerveld zijn er drie deelnemende bedrijven. De bedrijven investeren elk in de realisatie van de boomhutten en de promotie en marketing daarvan. Het tv-programma levert naamsbekendheid op voor de bedrijven in Westerveld, de gemeente en de bredere regio. Wij zijn gevraagd een bijdrage te leveren van € 30.000 aan het produceren van het tv-programma. Daarnaast dragen Provincie Drenthe, gemeenten Midden-Drenthe en De Wolden en Recreatieschap Drenthe bij. Dit initiatief sluit aan bij de beleidslijn voor het versterken van de lokale economie en het regiopromotieplan.

**Programma 5
Portefeuillehouder**

**Zorg, welzijn en Cultuur
E. van Schelven**

Inleiding

Binnen de taakvelden zorg, welzijn en cultuur zijn we ons ervan bewust dat we onderdeel zijn van de samenleving. Dit houdt in dat we werken vanuit de houding: samenwerken, samen verantwoordelijk onder andere door het slimmer benutten van elkaars kennis en deskundigheid.

Producten

1. Zorgbeleid
2. Sociaal cultureel werk
3. Vreemdelingenbeleid
4. Cultuurbeleid

Doelen 2018

1. De Westervelder heeft een gezonde leefstijl, is betrokken, is zelfredzaam, doet actief mee aan de samenleving en maakt alleen gebruik van de maatwerkvoorzieningen Sociaal domein als het echt nodig is.
2. Kwetsbare inwoners zijn tevreden over de mate waarin de maatwerkvoorziening en begeleiding is toegespitst op de persoonlijke situatie.
3. De kaders uit de cultuurnota vertalen in uitvoeringsbeleid.

Totaaloverzicht

Programma 5	Zorg, welzijn en cultuur				
	2017	2018	Meerjarenraming 2018-2021		
			2019	2020	2021
Lasten					
Najaarsrapportage 2016	7.724.000	8.362.000	7.355.000	7.623.000	7.673.000
Mutaties Voorjaarsrapportage	-481.000	-545.000	-540.000	-540.000	-540.000
Voorjaarsrapportage 2017	7.243.000	7.817.000	6.815.000	7.083.000	7.133.000
Baten					
Najaarsrapportage 2016	719.000	766.000	662.000	680.000	680.000
Mutaties Voorjaarsrapportage	-160.000	-215.000	-215.000	-215.000	-215.000
Voorjaarsrapportage 2017	559.000	551.000	447.000	465.000	465.000
SALDO programma 5	6.684.000	7.266.000	6.368.000	6.618.000	6.668.000

Financiële mutaties

Omschrijving	2017		2018		2019		2020		2021	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Raadsbesluiten										
<i>Ondernemersfonds (29-11-2016)</i> <i>zie programma 7 voor overzicht</i>	1.000	-	1.000	-	1.000	-	1.000	-	1.000	-
<i>Budgetoverheveling Cultuur</i> <i>(20-12-2016)</i>	20.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Collegebesluiten										
<i>Decemberciculaire</i> <i>(zie toelichting programma 7)</i>	34.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>Vervallen taakstelling GR</i>	8.000	-	8.000	-	8.000	-	8.000	-	8.000	-
<i>Subsidie Stichting JEF</i> <i>(zie toelichting programma 4)</i>	-15.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Autonome ontwikkelingen										
1. Ondersteuning vluchtelingen	55.000	55.000	-	-	-	-	-	-	-	-
Bijstellingen n.a.v. 2016										
<i>Sociaal domein ontschot</i> <i>(zie toelichting pagina 15)</i>	-584.000	-215.000	-554.000	-215.000	-549.000	-215.000	-549.000	-215.000	-549.000	-215.000
Saldo	-481.000	-160.000	-545.000	-215.000	-540.000	-215.000	-540.000	-215.000	-540.000	-215.000

1. Ondersteuning vluchtelingen

Van het COA is een bijdrage ontvangen voor de ondersteuning van vluchtelingen in onze gemeente. Om dit bedrag te benutten, verzoeken wij om de inkomsten en uitgaven in de begroting met € 55.000 te verhogen. Per saldo heeft dit geen invloed op het resultaat.

Programma 6

Portefeuillehouder(s)

Ruimtelijke ontwikkeling

E. van Schelven/H. Geertsma

Inleiding

Onze omgeving is van hoge kwaliteit en die kwaliteit willen we borgen. We willen de juiste balans tussen natuurbescherming, natuurontwikkeling, cultuurhistorie en een duurzame economische ontwikkeling behouden. We blijven particuliere initiatieven op het gebied van ruimtelijke ontwikkeling, die bijdragen aan deze waarden, faciliteren.

Producten

1. Ruimtelijk beleid
2. Volkshuisvesting
3. Monumenten en archeologie

Doelen 2018

1. De implementatie van de Omgevingswet is voorbereid.
 - a. Tussentijdse thematische actualisatie van het Bestemmingsplan Buitengebied waarbij lokale economie, duurzaamheid en landschap een grote rol spelen.
2. Betere balans tussen vraag en aanbod op de woningmarkt, door uitvoering te geven aan de nieuwe woonvisie.
3. Het behalen van de UNESCO Werelderfgoedstatus.
 - a. Meer bekendheid voor het erfgoed in onze gemeente door een internationaal programma in het kader van het jaar van het Europees erfgoed.
 - b. Stimuleringsregeling voor restauratie en verduurzaming van gemeentelijke monumenten opzetten.

Totaaloverzicht

Programma 6	Ruimtelijke ontwikkeling				
	Meerjarenraming 2018-2021				
	2017	2018	2019	2020	2021
Lasten					
Najaarsrapportage 2016	1.465.000	1.499.000	1.443.000	1.443.000	1.443.000
Mutaties Voorjaarsrapportage	248.000	38.000	38.000	38.000	38.000
Voorjaarsrapportage 2017	1.713.000	1.537.000	1.481.000	1.481.000	1.481.000
Baten					
Najaarsrapportage 2016	396.000	396.000	396.000	396.000	396.000
Mutaties Voorjaarsrapportage	11.000	-	-	-	-
Voorjaarsrapportage 2017	407.000	396.000	396.000	396.000	396.000
SALDO programma 6	1.306.000	1.141.000	1.085.000	1.085.000	1.085.000

Financiële mutaties

Omschrijving	2017		2018		2019		2020		2021	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Raadsbesluiten										
<i>UNESCO Nominatie (22-9-2016)</i>	-	-	15.000	-	15.000	-	15.000	-	15.000	-
Collegebesluiten										
1. Open monumentendag 2017	30.000	11.000	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>Vervallen taakstelling GR (zie toelichting programma 1)</i>	16.000	-	16.000	-	16.000	-	16.000	-	16.000	-
2. Knelpunten omgevingswet en open monumentendag	25.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3. Aanpak asbestdaken Drenthe	10.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Autonome ontwikkelingen										
4. Woonvisie	10.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5. Leges oude Woonwagen locaties	150.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	7.000	-	7.000	-	7.000	-	7.000	-	7.000	-
Nieuwe voorstellen										
6. Omgevingswet	p.m.	-	p.m.	-	p.m.	-	p.m.	-	p.m.	-
Saldo	248.000	11.000	38.000	-	38.000	-	38.000	-	38.000	-

1. Open Monumentendag 2017

Na een lobby van 5 jaar is het gelukt om de landelijke opening van de Open Monumentendag 2017, voor het eerst sinds 2003, weer naar Drenthe te krijgen! Gezamenlijk met de provincie Drenthe wordt gewerkt aan het programma voor de landelijke opening waarvoor Westerveld op donderdag 7 september gastgemeente zal zijn. De financiering van de landelijke opening op 7 september kan geheel uit eigen middelen worden voldaan, maar middelen ontbreken voor een invulling op de daarop volgende dagen.

Het college heeft besloten € 30.000 beschikbaar te stellen voor het uitvoeren van een breed cultureel activiteitenprogramma tijdens de landelijke Open Monumenten Dagen van vrijdag 8 t/m zondag 10 september 2017; die in het thema 'Boeren, burgers en buitenlui' in onze gemeente worden opgezet.

2. Knelpunten Omgevingswet en Open Monumentendag

Het college voorziet een aantal personele knelpunten voor het team Leefomgeving die te maken hebben met nieuwe projecten dan wel nieuw beleid. Daarom is er incidenteel extra budget beschikbaar gesteld.

3. Aanpak asbestdaken Drenthe

Met ingang van 2024 zijn asbestdaken verboden. Het ministerie van Infrastructuur en Milieu bereidt een landelijke sturing in de aanpak voor. Tegelijkertijd zijn andere overheden gevraagd initiatief te nemen. Het college van GS van de Provincie Drenthe heeft, gezamenlijk met de gemeente Emmen en de RUD, de gevolgen van het verbod voor Drenthe verkend.

De provincie stelt voor een overzichtskaart 'asbestdaken' (door) te ontwikkelen en een gezamenlijk Plan van aanpak Asbestdaken 2017-2014 op te stellen. De kosten bedragen € 10.000 per gemeente. Het college heeft besloten in te stemmen met de bijdrage voor de overzichtskaart 'astbestdaken'.

4. Woonvisie

Dit jaar gaan wij de woonvisie 2012-2020 actualiseren. Wij hebben daarvoor een woningmarkt onderzoek laten uitvoeren door Compaenen, in samenwerking met Actium. Voor het opstellen van het beleid en het uitvoeringsprogramma wordt verzocht eenmalig budget beschikbaar te stellen.

5. Leges oude bestemmingsplannen

Voor bestemmingsplannen geldt een actualisatieplicht. De gemeente is verplicht bestemmingsplannen van 10 jaar of ouder te herzien, anders mogen er geen leges meer geheven worden op producten die gelieerd zijn aan die bestemmingsplannen. Om die reden hanteren wij een actualisatiekalender. Bij de bestemmingsplannen Lhee, Eemster en Geeuwenbrug (LEG) en Havelte-dorp heeft de actualisatie vertraging opgelopen door lastige inhoudelijke kwesties. Daarnaast is in de jaren 2016 en 2017 sprake geweest van een toename van het aantal particuliere initiatieven die prioriteit hebben gekregen boven de actualisatie.

Begin 2017 heeft de actualisatieplicht extra aandacht gekregen door een aantal artikelen in landelijke media over gemeenten die gedwongen werden onterecht in rekening gebrachte leges terug te betalen. Wij hebben uitgezocht of wij leges hebben geheven bij verouderde bestemmingsplannen. Uit onze inventarisatie blijkt dat er drie bestemmingsplannen (Hoeve Boschoord, Lhee Eemster en Geeuwenbrug en Havelte-dorp) enige tijd verouderd zijn geweest en ongeveer 70 zaken ten onrechte leges in rekening gebracht. Uw raad wordt gevraagd eenmalig budget beschikbaar te stellen om deze leges proactief terug te betalen.

6. Omgevingswet

Wij gaan ons in 2017 verder voorbereiden op de komst van de Omgevingswet (medio 2019). In 2017 moet helder worden wat de gevolgen van de wet en de bestuurlijke ambitie zijn voor onze werkwijze, ons beleid en verordeningen. We inventariseren verder wat nodig is om aan alle digitaliseringseisen te voldoen. We brengen concreter in beeld wat we verwachten en nodig hebben qua samenwerking met ketenpartners en andere gemeenten. Op dit moment wordt gewerkt aan een inzicht in de kosten hiervan. Bij de begroting zullen deze bedragen nader worden ingevuld.

Inleiding

Wij willen inspelen op toekomstige ontwikkelingen en regie houden op bestaande taken. De kwaliteit van de organisatie, dienstverlening en automatisering blijven we daarom continu verbeteren. Om daarin te kunnen blijven investeren willen we een gezonde financiële positie hebben en houden.

Producten

1. Treasury
2. Belastingen
3. Grondexploitatie
4. Gemeentelijke eigendommen
6. Algemene baten en lasten
7. Reserves
8. Overhead

Doelen 2018

1. Om te voldoen aan de landelijke digitale agenda 2020 van KING-VNG wordt er een vervolg op 'Westerveld heeft Antwoord' opgesteld en voorgelegd aan de gemeenteraad.
2. Toename van de lastenverzwaring beperken tot de inflatiecorrectie.
3. Het aantal WOZ-bezwaarschriften beperken tot 1% van het aantal WOZ-objecten.

Totaaloverzicht

Programma 7	Financiën en Belastingen				
	2017	2018	Meerjarenraming 2018-2021		
			2019	2020	2021
Lasten					
Najaarsrapportage 2016	8.277.000	7.349.000	6.796.000	6.824.000	6.252.000
Mutaties Voorjaarsrapportage	895.000	432.000	625.000	535.000	977.000
Voorjaarsrapportage 2017	9.172.000	7.781.000	7.421.000	7.359.000	7.229.000
Baten					
Najaarsrapportage 2016	35.212.000	34.695.000	34.060.000	33.982.000	33.545.000
Mutaties Voorjaarsrapportage	218.000	174.000	276.000	239.000	680.000
Voorjaarsrapportage 2017	35.430.000	34.869.000	34.336.000	34.221.000	34.225.000
SALDO programma 7 voor winstbesteding	-26.258.000	-27.088.000	-26.915.000	-26.862.000	-26.996.000
RESERVERINGEN					
Lasten					
Najaarsrapportage 2016	70.000	99.000	131.000	161.000	367.000
Mutaties Voorjaarsrapportage	550.000	-	-	-	-
Voorjaarsrapportage 2017	620.000	99.000	131.000	161.000	367.000
Baten					
Najaarsrapportage 2016	2.148.000	2.181.000	864.000	1.114.000	778.000
Mutaties Voorjaarsrapportage	1.227.000	-	-	-	-
Voorjaarsrapportage 2017	3.375.000	2.181.000	864.000	1.114.000	778.000
SALDO programma 7 na bestemming	-2.755.000	-2.082.000	-733.000	-953.000	-411.000

Financiële mutaties programma 7

Omschrijving	2017		2018		2019		2020		2021	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Raadsbesluiten										
Ondernemersfonds (29-11-2016)	9.000	205.000	9.000	205.000	9.000	205.000	9.000	205.000	9.000	205.000
Budgetoverheveling W.A. Storkschoon (20-12-2016)	35.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Budgetoverheveling De Fontein (20-12-2016)	35.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Budgetoverheveling ontwikkeling Dieversluis (20-12-2016)	10.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Budgetoverheveling Inhuur Sociaal Domein (20-12-2016)	40.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Budgetoverheveling BGT (20-12-2016)	20.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Collegebesluiten										
1. Verkoop Turfpad 5 Vledderveen	27.000	126.000	-	-	-	-	-	-	-	-
2. Verkoop Dorpsstraat 5 Vledder	-	50.000	-	-	-	-	-	-	-	-
3. Decembercirculaire	-	89.000	-	69.000	-	66.000	-	66.000	-	66.000
Open monumentendag 2017 (zie toelichting programma 6)	-19.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4. Verkoop OBS de Eemster	-	-	300.000	300.000	-	-	-	-	-	-
Autonome ontwikkelingen										
5. Dividend BNG	-	51.000	-	-	-	-	-	-	-	-
Black box dienstauto's	9.000	-	1.000	-	1.000	-	1.000	-	1.000	-
6. Pensioenpremies	135.000	-	135.000	-	135.000	-	135.000	-	135.000	-
7. WW verplichting	60.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8. Stelpost bezuinigingen	107.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9. Renteontwikkeling	305.000	219.000	284.000	212.000	260.000	208.000	210.000	206.000	197.000	235.000
Bijstellingen n.a.v. 2016										
10. Grondexploitaties	-637.000	-522.000	-725.000	-612.000	-274.000	-203.000	-307.000	-238.000	142.000	174.000
Sociaal domein ontschot (zie toelichting pagina 15)	698.000	-	412.000	-	406.000	-	406.000	-	406.000	-
Nieuwe voorstellen										
11. IT-voorzieningen Sociaal domein	41.000	-	11.000	-	11.000	-	-	-	-	-
12. Communicatieadviseur	15.000	-	30.000	-	30.000	-	30.000	-	30.000	-
Interruptionmicrofoon en extra scherm raadszaal	5.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Investerings										
13. MFA Havelte (€ 119.000 in 2017)	-	-	6.000	-	6.000	-	6.000	-	6.000	-
14. Vervanging servers en werkplekken (€ 168.000 in 2018)	-	-	-	-	37.000	-	36.000	-	36.000	-
15. Software factuurherkenning (€ 10.000 in 2017)	-	-	2.000	-	2.000	-	2.000	-	2.000	-
16. Vervanging scanners (€ 10.000 in 2018)	-	-	-	-	3.000	-	3.000	-	3.000	-
17. Modernisering BRP (€ 25.000 in 2018)	-	-	-	-	5.000	-	5.000	-	5.000	-
18. Vervanging opslagmedia ICT (€ 35.000 van 2017 naar 2018)	-	-	-8.000	-	-	-	-	-	-	-
19. MS Office (€ 42.000 voordeel in 2018 en € 32.000 in 2020)	-	-	-	-	-8.000	-	-8.000	-	-2.000	-
20. Wifi (€ 20.000 in 2019)	-	-	-	-	-	-	5.000	-	5.000	-
21. Nieuwe Volkswagen Caddy (€ 22.000 in 2018)	-	-	-	-	2.000	-	2.000	-	2.000	-
Onder-uitputting investeringen (zie kaderstellingen)	-	-	-25.000	-	-	-	-	-	-	-
Saldo	895.000	218.000	432.000	174.000	625.000	276.000	535.000	239.000	977.000	680.000

Raadsbesluit ondernemersfonds

Op 29 november 2016 heeft de raad besloten tot het oprichten van een ondernemersfonds. De totale opbrengsten voor de ondernemersfonds via de OZB bedragen € 205.000. In totaal zijn er € 221.000 aan kosten welke verspreid over de programma's 3, 4, 5 en 7 terug komen in deze rapportage.

1. Verkoop Turfpad 5 Vledderveen

Het college heeft in 2015 besloten dat de huur van het Turfpad 5 in Vledderveen wordt beëindigd en dat het gebouw wordt gesloopt. De grond is inmiddels opgeleverd, getaxeerd en er heeft een bodemonderzoek plaats gevonden in voorbereiding op de verkoop. De grond kan nu als bouwkaavel met een woonbestemming worden verkocht. Het inschrijvingsdocument en de overige documenten omtrent de verkoop zijn afgerond en goedgekeurd.

2. Verkoop Dorpsstraat 5 Vledder

Het college heeft besloten het parkeerterrein achter de voormalige Rabobank aan de Dorpsstraat 5 te Vledder, te verkopen.

3. Decembercirculaire

In de decembercirculaire hebben we extra middelen ontvangen voor armoedebestrijding kinderen, het deelfonds AWBZ naar Wmo en het deelfonds Jeugdzorg. Deze extra inkomsten komen ten gunste van de daarvoor bestaande budgetten.

4. Verkoop OBS Eemster

Voor de voormalige school OBS Eemster 1a in Dwingeloo is een inschrijving georganiseerd waarbij partijen zijn uitgenodigd om een plan in te dienen voor het herbesteding van de locatie en tegelijkertijd een bod te doen op het object. Het college heeft besloten met één van de inschrijvers een koop- en realisatieovereenkomst aan te gaan en mee te werken aan een wijziging van het bestemmingsplan.

5. Dividend BNG

De BNG heeft een hoger resultaat behaald over 2016 dan geraamd. Hierdoor stijgt ook de dividenduitkering. Het totale dividend is € 91 miljoen, waarbij een bedrag van € 81.000 wordt uitgekeerd aan onze gemeente. Wij hadden rekening gehouden met een uitkering van € 30.000.

6. Pensioenpremies

Met ingang van 1 januari 2017 zijn de pensioenpremies met 2,4% gestegen.

7. WW-verplichting

De gemeente is eigenrisicodrager voor de WW-verplichtingen. Voor 2017 waren geen lasten begroot, maar inmiddels zijn enkele voormalig medewerkers werkloos. Als gevolg van het eigen-risico komen deze kosten voor rekening van de gemeente.

8. Stelpost bezuinigingen

In de voorjaarsrapportage 2016 is de stand van zaken van de bezuinigingstaakstelling 2016-2019 beschreven. Daarbij is aangegeven dat er in 2017 nog een deel van de taakstelling ingevuld moest worden, maar dat deze wegvalt tegen het overschot in 2019. Voorgesteld wordt om het voor 2017 geprogrammeerde deel, nu ten laste te brengen van het resultaat.

9. Renteontwikkeling

Gedurende het boekjaar 2016 is een aantal te vorderen leningen volledig afgelost. Daarnaast zijn de budgetten en de systematiek voor de te betalen rente over de langlopende leningen en bespaarde rente vanuit de activa herzien. Dit heeft geleid tot een bijstelling van de renteopbrengst en rentelast.

10. Grondexploitaties

De grondexploitaties Vledder – Noord 1^e fase en Meenteweg/Oeveraseweg Havelte zijn in de jaarrekening 2016 overgebracht naar de Materiële Vaste Activa. Hierdoor komen de geraamde kosten en opbrengsten te vervallen. Voor beide plannen blijft een budget beschikbaar om de grondexploitaties (opnieuw) voor te bereiden. Daarnaast is er rekening gehouden met de verplichte winstneming op de Valderse in 2017 en 2018.

11. IT-voorzieningen Sociaal domein

In het Sociaal domein zijn aanvullende ICT-voorzieningen nodig. Voor verbetering van de uitvoering van de Jeugdwet zijn er applicaties nodig die gekoppeld kunnen worden met het zaaksysteem.

12. Communicatieadviseur

Om het gewenste ambitieniveau (kwaliteitsimpuls) binnen het taakveld communicatie te bereiken is het nodig om een extra communicatieadviseur (0,45 fte) structureel aan de formatie toe te voegen. Binnen het Sociaal domein is ook 0,22 fte beschikbaar voor een communicatieadviseur, deze formatie kan gezamenlijk ingevuld worden.

13. Multifunctionele Accommodatie Havelte

De gemeente is eigenaar van een groot deel van de MFA in Havelte. Op dit moment is er sprake van leegstand. Om het gebouw aantrekkelijker te maken voor verhuur is er een verbouwing nodig.

14. Vervanging servers en werkplekken

Het huidige krediet voor 2018 is niet toereikend. Voor het nieuwe werken is een aantal extra investeringen nodig. De kostenraming is gebaseerd op een extern onderzoek naar de IT-infrastructuren van de gemeenten Meppel en Westerveld.

15. Software factuurherkenning

Voor een snellere verwerking van facturen schaffen we in 2017 software aan.

16. Vervanging scanners

De scanners zijn technisch en economisch afgeschreven en daarom aan vervanging toe.

17. Modernisering Basisregistratie Personen (BRP)

De landelijke ICT-omgeving van de BRP wordt vernieuwd. De gemeente Westerveld is hierdoor verplicht haar eigen software aan te passen.

18. Vervanging opslagmedia ICT

Het krediet voor de vervanging van opslagmedia voor de ICT is beschikbaar in 2017. We nemen de vervanging mee met de vervanging van het gehele serverpark, vandaar de verschuiving van het krediet naar 2018.

19. MS Office

Op de inkoop van de nieuwe MS Office gaan we een voordeel van € 42.000 behalen. In 2020 wordt de licentie van Software Assurance verlengd en uitgebreid. Dit kost € 32.000.

20. Wifi

We gaan het Wifi-netwerk in 2019 vervangen omdat deze dan zowel financieel als technisch is afgeschreven.

21. Nieuwe Volkswagen Caddy

De huidige bedrijfswagen moet worden vervangen. De kosten worden geraamd op € 22.000.

Financiële mutaties reserves

Omschrijving	2017		2018		2019		2020		2021	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Raadsbesluiten										
Budgetoverheveling (20-12-2016)	-	304.000	-	-	-	-	-	-	-	-
Zonnelingen (20-12-2016)	250.000	250.000	-	-	-	-	-	-	-	-
Collegebesluiten										
1. Bedrijvenregeling Drenthe	300.000	300.000	-	-	-	-	-	-	-	-
Autonome ontwikkelingen										
Toeristisch investeringsfonds (zie programma 4)	-	43.000	-	-	-	-	-	-	-	-
Bijstellingen n.a.v. 2016										
Sociaal domein ontschot (zie toelichting pagina 15)	-	330.000	-	-	-	-	-	-	-	-
Saldo	550.000	1.227.000	-	-	-	-	-	-	-	-

Bijlage 1 Totaal overzicht

Hierbij wordt een totaaloverzicht gegeven van alle mutaties. Voor een toelichting wordt verwezen naar de programma's.

Progr. Omschrijving	2017	2018	2019	2020	2021
Raadsbesluiten					
2 Medegebruik ABS Havelte	45.000	32.000	18.000	5.000	6.000
2 Startnotitie KOR (29-11-2016)	-2.000	-	-	-	-
2 Budgetoverheveling Groot onderhoud wegen (20-12-2016)	-	-	-	-	-
2 Aanleg fietspad De Vennen/De Mussels (28-2-2017)	-	-21.000	-21.000	-20.000	-20.000
3 Startnotitie KOR (29-11-2016)	3.000	-	-	-	-
4 1e wijziging begroting IGSD	123.000	-	-	-	-
4 Subsidiebudget toeristische evenementen (28-03-2017)	-15.000	-15.000	-30.000	-30.000	-
6 UNESCO Nominatie (22-9-2016)	-	-15.000	-15.000	-15.000	-15.000
R Zonneleningen (20-12-2016)	-	-	-	-	-
Div Ondernemersfonds (29-11-2016)	-16.000	-16.000	-16.000	-16.000	-16.000
Div Budgetoverheveling (20-12-2016)	-	-	-	-	-
	138.000	-35.000	-64.000	-76.000	-45.000
Collegebesluiten					
2 1. Parkeerplaats Rugby Dwingeloo	-13.000	-	-	-	-
3 1. Tweede tranche tarieven binnen- en buitensport ongedaan	-16.000	-6.000	-	-	-
6 2. Knelpunten omgevingswet en open monumentendag	-25.000	-	-	-	-
6 3. Aanpak asbestdaken Drenthe	-10.000	-	-	-	-
7 1. Verkoop Turfpad 5 Vledderveen	99.000	-	-	-	-
7 2. Verkoop Dorpsstraat 5 Vledder	50.000	-	-	-	-
7 4. Verkoop OBS de Eemster	-	-	-	-	-
Div Vervallen taakstelling GR	-97.000	-98.000	-98.000	-98.000	-98.000
Div Decembercirculaire	-27.000	1.000	-	-	-
	-54.000	-103.000	-98.000	-98.000	-98.000
Autonome ontwikkelingen					
1 2. Uitvoeringskosten verkiezingen	-9.000	-	-18.000	9.000	-
2 2. Afrastering begraafplaats Dwingeloo	-13.000	-	-	-	-
2 3. KOR 'Zo Buiten, Zo Binnen'	-35.000	-	-	-	-
2 Onderhoudabri's	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000
3 2. Sporthal Dwingeloo	-	-	-	-	-
4 4. Voorbereidingskosten Glasvezel	-20.000	-	-	-	-
4 5. Gebundelde uitkering	638.000	-	-	-	-
4 Extra inkomsten BBZ	4.000	-	-	-	-
6 4. Woonvisie	-10.000	-	-	-	-
6 5. Leges oude bestemmingsplannen	-150.000	-	-	-	-
6 Woonwagen locaties	-7.000	-7.000	-7.000	-7.000	-7.000
7 5. Dividend BNG	51.000	-	-	-	-
7 Black box dienstauto's	-9.000	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000
7 7. WW verplichting	-60.000	-	-	-	-
7 8. Stelpost bezuinigingen	-107.000	-	-	-	-
7 9. Renteontwikkeling	-86.000	-72.000	-52.000	-4.000	38.000
1 en 7 6. Pensioenpremies	-140.000	-140.000	-140.000	-140.000	-140.000
4 en R 3. Toeristisch investeringsfonds	-	-	-	-	-
	46.000	-221.000	-219.000	-144.000	-111.000

Progr.	Omschrijving	2017	2018	2019	2020	2021
	Bijstelling n.a.v. 2016					
1	3. VRD jaarrekening 2016	20.000	-	-	-	-
2	4. Verkoop materialen en hout	-15.000	-15.000	-15.000	-15.000	-15.000
2	5. Belastingen wegen	-21.000	-21.000	-21.000	-21.000	-21.000
3	Eigen bijdragen leerlingenvervoer	4.000	4.000	4.000	3.000	3.000
4	Sociaal domein ontschot	179.000	219.000	219.000	219.000	219.000
7	10. Grondexploitaties	115.000	113.000	71.000	69.000	32.000
3 en 5	Sociaal domein ontschot zorgkosten	341.000	87.000	82.000	82.000	82.000
7 en R	Sociaal domein ontschot formatie (excl 330 k uit reserve)	-368.000	-412.000	-406.000	-406.000	-406.000
		255.000	-25.000	-66.000	-69.000	-106.000
	Nieuwe voorstellen					
1	4. Verkiezingen en afscheid raad	-5.000	-15.000	-	-	-
1	5. Extra handhaving recreatieparken	-	-20.000	-	-	-
1	6. Zo Buiten Zo Binnen	-	-	-	-	-
2	6. Opstellen Fietsplan Westerveld	-	-30.000	-	-	-
2	7. Bomenonderhoud	-80.000	-80.000	-	-	-
2	8. Biodiversiteit	-40.000	-40.000	-40.000	-40.000	-40.000
4	6. Participatiebudget	-63.000	-100.000	-100.000	-100.000	-100.000
4	7. Beleidsplan lokale economie	-10.000	-	-	-	-
4	8. Boomhutten XXL	-30.000	-	-	-	-
4	Holtinger Schaapskudde	-5.000	-5.000	-5.000	-5.000	-5.000
6	6. Omgevingswet	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
7	11. IT-voorzieningen Sociaal domein	-41.000	-11.000	-11.000	-	-
7	12. Communicatieadviseur	-15.000	-30.000	-30.000	-30.000	-30.000
7	Interruptionmicrofoon en extra scherm raadszaal	-5.000	-	-	-	-
		-294.000	-331.000	-186.000	-175.000	-175.000
	Investeringsen					
2	9. Vervanging en reconstructie wegen (€ 299.000 in 2021)	-	-	-	-	-
2	10. Vervanging riolering (€ 479.000 in 2021)	-	-	-	-	-
2	11. Eursingerkerkweg Havelte (€ 75.000 in 2017)	-	-5.000	-4.000	-4.000	-4.000
2	12. Moleneinde/Lheeweg (€ 75.000 in 2017)	-	-5.000	-4.000	-4.000	-4.000
2	13. Begraafplaatsadministratie (€ 30.000 in 2018)	-	-	-6.000	-6.000	-5.000
2	14. Evenemententerrein en Brink Dwingeloo (€ 200.000 in 2018)	-	-	-12.000	-12.000	-12.000
7	13. MFA Havelte (€ 119.000 in 2017)	-	-6.000	-6.000	-6.000	-6.000
7	14. Vervanging servers en werkplekken (€ 168.000 in 2018)	-	-	-37.000	-36.000	-36.000
7	15. Software factuurherkenning (€ 10.000 in 2017)	-	-2.000	-2.000	-2.000	-2.000
7	16. Vervanging scanners (€ 10.000 in 2018)	-	-	-3.000	-3.000	-3.000
7	17. Modernisering BRP (€ 25.000 in 2018)	-	-	-5.000	-5.000	-5.000
7	18. Vervanging opslagmedia ICT (€ 35.000 van 2017 naar 2018)	-	8.000	-	-	-
7	19. MS Office (€ 42.000 voordeel in 2018 en € 32.000 in 2020)	-	-	8.000	8.000	2.000
7	20. Wifi (€ 20.000 in 2019)	-	-	-	-5.000	-5.000
7	21. Nieuwe Volkswagen Caddy (€ 22.000 in 2018)	-	-	-2.000	-2.000	-2.000
Div	Onder-uitputting investeringen (zie kaderstellingen)	-	85.000	10.000	10.000	10.000
		-	75.000	-63.000	-67.000	-72.000
	Kaderstellingen	-	-330.000	-217.000	-121.000	-117.000

Bijlage 2 Overzicht investeringen

Omschrijving	Programma	Nieuwe Investering	Investering:				
			2017	2018	2019	2020	2021
Economisch Nut:							
Kraan voor ABS Havelte	2		150.000				
Aanschaf pasjessysteem voor ABS Havelte	2		10.000				
Aanschaf Kraan (2017)	2		30.000				
Vervanging vrijvervalriolering (2016)	2		101.587				
Vervanging vrijvervalriolering (2017)	2		219.700				
Vervanging vrijvervalriolering (2018)	2			237.360			
Vervanging vrijvervalriolering (2019)	2				227.770		
Vervanging vrijvervalriolering (2020)	2					224.955	
Vervanging riolering (2021)	2	Ja					479.000
Vervanging bouwkundig mechanisch riolering (2015)	2		35.000				
Vervanging mech/elektr installatie riolering (2015)	2				25.000		
Vervanging mech/elektr. instal. gemalen (2017)	2		80.000				
Mech/elektr rioolgemalen (2018)	2			33.000			
Vervanging persleiding riolering (2018)	2			176.000			
Riolering gemalen bouwkundig (2019)	2				194.000		
Milieumaatregelen/afkoppelen hemelwater (2016)	2		152.830				
Milieumaatregelen/afkoppelen hemelwater (2017)	2			150.000			
Milieumaatregelen/afkoppelen hemelwater (2018)	2				150.000		
Milieumaatregelen/afkoppelen hemelwater (2019)	2					150.000	
Milieumaatregelen/afkoppelen hemelwater (2020)	2						150.000
Stedelijk watersysteem (2016)	2		19.149				
Stedelijk watersysteem (2017)	2		46.600				
Stedelijk watersysteem (2018)	2			46.600			
Stedelijk watersysteem (2019)	2				46.600		
Onderhoud stedelijk watersysteem (2020)	2					46.600	
Drukriolering mechanisch/elektrisch (2020)	2					33.000	
Drukriolering bouwkundig (2020)	2					40.000	
Vacuumtank	2		25.000				
Begraafplaatsadministratie (2018)	2	Ja		30.000			
Renovatie trainingsvelden Havelte + Dwingeloo	3		33.615				
Renovatie trainingsveld Darp	3			33.615			
Renovatie korfbalveld Wapserveen (2019)	3				33.615		
Renovatie sportvelden (2020)	3					33.615	
Project Havelterberg Hoofdpoort	4		317.081				
Vervanging daken gebouwen voormalige werf Havelte	7		57.000				
Renovatie Ontmoetingscentrum Dingspilhuus	kpl		1.200.000				
Verbouwing MFA Havelte	kpl	Ja	118.980				
Brede School Dwingeloo - bouwkosten	3		85.654				
Brede School Dwingeloo - technische installaties	3		104.156				
Vervanging monitoren (2017)	7		30.000				
Vervanging servers (2018)	7	Ja		209.000			
Vervanging opslagmedium voor servers (2017)	7		35.000				
Vervanging netwerkcomponenten (2018)	7			81.000			
Aanschaf upgrade licenties MS Office (2018)	7			101.500			
Vervanging Mobile Devices (2018)	7			39.000			
Vervanging laptops (2019)	7				29.000		
Indoordekking mobiele telefonie (2016)	7		43.000				
Gesprekscyclus	7		13.000				
Software factuurherkenning (2017)	7	Ja	10.000				
Vervanging scanners (2018)	7	Ja		10.000			
Modernisering BRP (2018)	7	Ja		25.000			
Vervangen Wifi netwerk (2019)	7	Ja			20.000		
Vervanging telefooncentrale gemeentehuis (2016)	7		80.000				
Vervanging MAN vrachtwagen (BV-BX-87)	7		135.000				
Vervanging ligier XPRO 45 km auto	7		20.000				
Vervanging Nido Stratos natstrooimachine	7		33.100				
Vervanging SNK 180 EPZ nr 346 sneeuwplough	7		12.950				
Vervanging vrachtwagen MAN 18320	7			139.050			
Vervanging Nido Stratos natstrooimachine	7			46.350			
Vervanging vrachtwagen MAN 18225 (2019)	7				139.050		
Vervanging VW Caddy (2019)	7				27.980		
Vervanging VW Caddy (2019)	7				27.980		
Vervanging VW Caddy (2019)	7				27.980		
VW Lt 35 gesloten (2017)	7		48.000				
VW transporter enkele cabine	7		34.000				
Hoogwerker (2017)	7		46.000				
VW Transporter dubbele cabine (2018)	7			35.000			
VW Transporter enkele cabine met kraan (2018)	7			44.000			
Vrachtwagen MAN TGS 18-320 (2020)	7					150.000	
VW Transporter gesloten (2020)	7					44.000	
Hogedrukspuit Rioned HD 50 de luxe (2020)	7					11.000	
Vervanging VW Caddy (2018)	7	Ja		22.000			
Totaal Economisch Nut:			3.326.402	1.458.475	948.975	733.170	629.000

Omschrijving	Programma	Nieuwe Investering	Investering:				
			2017	2018	2019	2020	2021
Maatschappelijk Nut							
Reconstructie weg Lhee-Kraloo (2012)	2		67.470				
Vervanging + reconstructie wegen (2017)	2		450.000				
Vervanging + reconstructie wegen (2018)	2			627.585			
Herinrichten Vledderweg en Dorpsstraat Vledder (2015)	2		394.146				
Vervanging + reconstructie wegen (2019)	2				200.000		
Vervanging + reconstructie wegen (2020)	2					1.027.000	
Reconstructie dorpskern Diever	2		1.750.000				
Kwaliteitsimpuls fiestpaden (2017)	2		247.384				
Fietspad De Vennen - De Mussels	2		350.000				
Vervanging en reconstructie wegen (2021)	2	Ja					299.000
Eursingerkerkweg (2017)	2	Ja	75.000				
Moleneinde/Lheeweg (2017)	2	Ja	75.000				
Uitvoering Licht- en Duisternisplan 2011-2020	2		371.899	179.500	179.500	179.500	
Uitvoering beleid- en beheerplan Brinken (2017)	2		15.000				
Uitvoering beleid- en beheerplan Brinken (2018)	2			15.000			
Uitvoering beleid- en beheerplan Brinken (2019)	2				15.000		
Uitvoering beleid- en beheerplan Brinken (2020)	2						15.000
Evenemententerrein en Brink Dwingeloo (2018)	2	Ja		200.000			
Totaal Maatschappelijk Nut			3.795.899	1.022.085	394.500	1.206.500	314.000
Grondexploitatie							
Complex Diever voormalig zwembadterrein	7		277.107				
Complex Valderse II Dwingeloo	7		-63.145	153.777			
Complex Zorgvlied Noord-Oost II 2e fase	7		45.578	127.117	-130.593	-120.708	-124.100
Complex Kalterbroeken Diever	7		-267.476	608.054	-47.585	33.931	96.145
Totaal Grondexploitatie			-7.936	888.948	-178.178	-86.777	-27.955

Bijlage 3 Bedrijfsvoering

Personeel en inhuur

De uitgaven voor inhuur van de maanden januari tot eind april 2017 zijn in het onderstaande overzicht weergegeven. Vooralsnog laten deze cijfers geen grote bijzonderheden zien. Verwacht wordt dat de post 'piekwerk' waaronder de inhuur voor met name het Sociaal domein geboekt is, gelijk aan of hoger zal zijn dan het bedrag van 2016. Een aantal tijdelijke medewerkers heeft inmiddels een vaste aanstelling gekregen, maar vanaf 2017 wordt ook de jeugdhulp bij de gemeente ondergebracht. Hiervoor wordt in eerste instantie ingehuurd.

	2013	2014	2015	2016	jan-apr 2017
Inhuur vacature ruimte	354.318	525.408	604.372	616.534	196.830
Inhuur vervanging ziekte	245.227	331.636	276.098	141.333	38.922
Advisering/interim	75.842	66.654	49.109	107.816	23.888
Piekwerk	148.533	159.436	450.734	716.400	192.177
Seizoen	206.986	183.232	178.221	236.761	16.512
Overig	5.582	22.368	42.803	38.217	9.559
Totale inhuur excl. extern advies	1.036.488	1.288.734	1.601.337	1.857.061	477.888
Extern advies	889.132	598.851	535.773	537.640	85.075
Totale inhuur incl. extern advies	1.925.620	1.887.585	2.137.110	2.394.701	562.963

De loonkosten over de maanden januari – april 2017 zijn weergegeven in de onderstaande tabel. Het percentage inhuur geeft de inhuur weer ten opzichte van de totale loonsom. Niet meegenomen in het percentage is de post extern advies.

Jaar	Loonsom regulier	Kosten inhuur	Loonsom incl. inhuur	Percentage	Benchmark
2013	9.041.785	1.036.488	10.722.178	6,4%	10%
2014	8.126.146	1.288.734	9.414.880	8,1%	10%
2015	8.125.472	1.601.337	9.726.809	10,2%	14%
2016	8.095.831	1.857.061	9.952.893	12,5%	
jan-apr 2017	2.535.981	477.888	3.013.869	9,3%	

Ziekte

Waar het gaat om vervanging van ziekte-, zwangerschaps- en ouderschapsverlof is in 2017 een budget beschikbaar van € 203.000. Dit is een budget van ongeveer 2% van de totale loonsom. Het ziekte-percentage daarentegen bedraagt over het eerste kwartaal 3,68% (excl. zwangerschappen). In de tweede bestuursrapportage van 2014 hebt u ruimte gegeven om, indien nodig, extra in te huren tot een bedrag van maximaal het percentage van het landelijk gemiddelde ziekteverzuimcijfer (in 2015 bedroeg deze 5,3%). In de najaarsrapportage 2017 informeren wij u opnieuw over de uitgaven voor vervanging ziekte. Indien het bestaande budget wordt overschreden wordt u daarover in de jaarrekening 2017 geïnformeerd.

Vaststellingsblad

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Westerveld op 4 juli 2017.

de voorzitter,

de griffier,

H. Jager

R.J. van der Veen